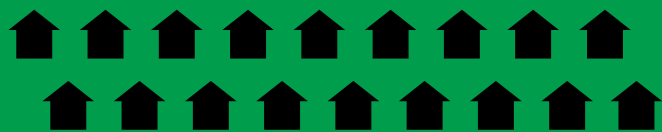
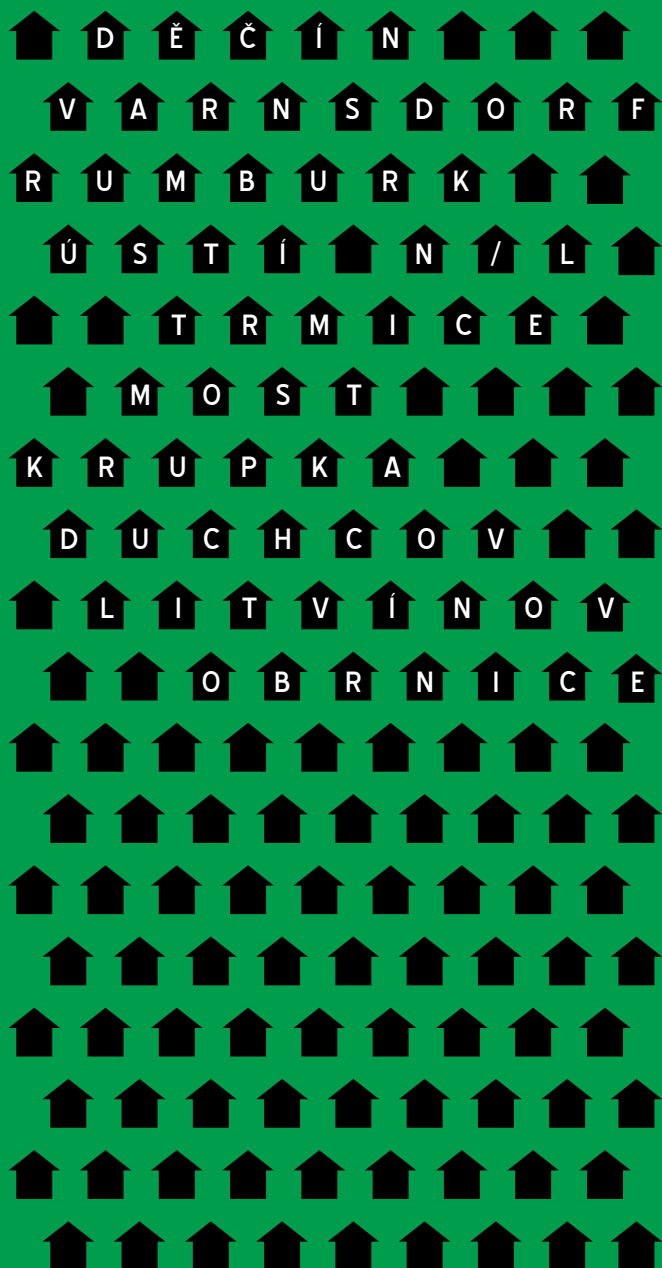

SOUBOR

situačních analýz lokalit
realizace projektu
Společně proti rasismu

Sociodemografická situace
a inkluzivní politiky ve městech:

Multikulturální centrum Praha, z.s.
Náplavní 1
120 00 Praha 2

Realizováno v rámci projektu „Společně proti rasismu“.
Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.

www.fondnno.cz | www.eeagrants.cz

OBSAH

Úvod	2
Lokalita Ústí nad Labem	3
Lokalita Trmice	8
Lokalita Děčín	11
Lokalita Varnsdorf	14
Lokalita Rumburk	18
Lokalita Most	21
Lokalita Litvínov	25
Lokalita Obrnice	29
Lokalita Krupka	33
Lokalita Duchcov	36

Předkládané analýzy deseti vybraných měst a obcí Ústeckého kraje mají za cíl popsat situaci v mapovaných lokalitách a zařadit poznatky z *Analýzy způsobu zobrazování Romů* v lokálních severočeských médiích, vytvořené v rámci téhož projektu, do kontextu širší reality v daných lokalitách. Každá analýza začíná krátkou charakteristikou lokality, jejíž součástí je stručný popis historie města či obce a graf zachycující vývoj počtu obyvatel. Dále následuje popis sociálních problémů v daném městě. Poté jsou popsány sociálně vyloučené lokality či lokality, kde se vyskytuje sociálně vyloučené obyvatelstvo. Závěr analýzy je věnován konfliktním situacím v soužití majority s romskou menšinou, působení krajně pravicových stran a deskripci spolupráce vedení dané obce s Agenturou pro sociální začleňování a dalšími institucemi, které se zabývají problematikou sociální inkluze.

Zdroje:

- *policy dokumenty jednotlivých měst a obcí (např. strategické a komunitní plány, veřejné vyhlášky), materiály Agentury pro sociální začleňování a další studie zabývající sociálním vyloučením a extremismem, mediální výstupy*

LOKALITA ÚSTÍ NAD LABEM

Stručná charakteristika lokality

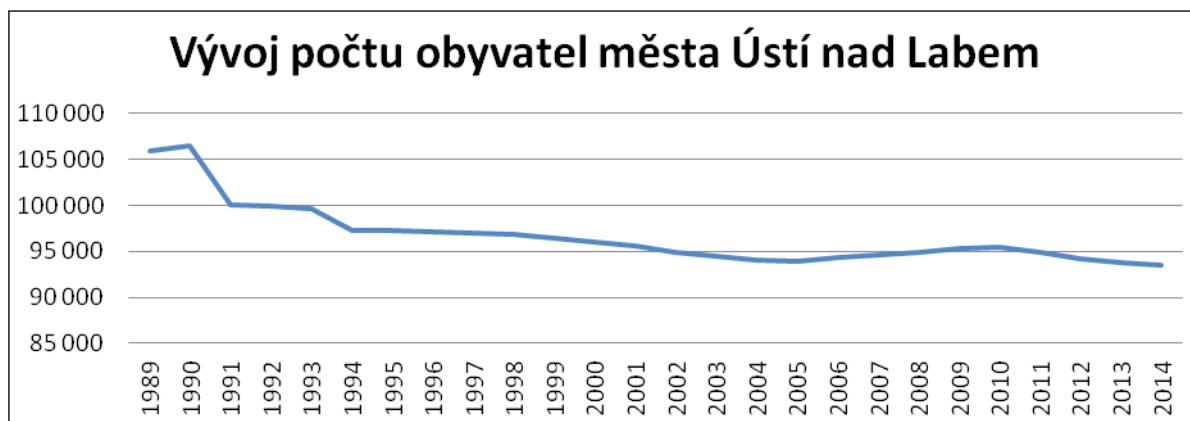

Město Ústí nad Labem je městem krajským. Ve městě žije přibližně 94 000 obyvatel, z čehož Romové tvoří podle odhadů přibližně 10 % (GAC 2009). Převážnou část obyvatelstva Ústeckého okresu a potažmo celého Ústeckého kraje tvořili v 19. století Němci. Z tohoto důvodu byla většina území odtržena od Československa a připojena k Německu ještě před začátkem druhé světové války. Po skončení války bylo německé obyvatelstvo odsunuto. Početnou skupinu nových obyvatel, kteří nahradili odsunuté německé obyvatelstvo, tvořili Češi, Slováci, volyňští Češi, mnozí romského původu.

Během 60. až 80. let 20. století byla zdejší krajina značně poškozena těžbou hnědého uhlí a jeho následným spalováním v tepelných elektrárnách. V 90. letech těžba hnědého uhlí poklesla a s ní došlo k útlumu těžkého průmyslu. Ulevilo se sice přírodě, zlepšila se kvalita ovzduší, ale rapidně se zvýšila nezaměstnanost.

Z grafu níže je patrné, že dochází k postupnému ubývání obyvatel – k 1. 1. 2014 zde žilo o 11,7 % méně obyvatel než k 1. 1. 1989.

GRAF č. 1

Graf č. 1 – Vývoj počtu obyvatel města Ústí nad Labem od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.). Zdroj: Český statistický úřad.¹

1 https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

RYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

Podle průzkumu, který na popud Úřadu vlády v roce 2009 v Ústí nad Labem realizovala společnost GAC s.r.o., vnímají občané města tři zásadní problémy: nedostatek pracovních příležitostí, přítomnost pouliční kriminality a výskyt „romských lokalit“²

VYSOKÁ NEZAMĚSTNANOST. Nezaměstnanost v Ústí nad Labem patří již mnoho let k těm vůbec nejvyšším v celé republice. Počátky tohoto stavu lze spatřovat v jednostranném zaměření zdejší ekonomiky na těžební průmysl po roce 1945 a v jeho následném útlumu v 90. letech (Zpráva o situaci na krajském trhu práce, 2012). Ztráta zaměstnání se dotkla především Romů, ale i jiných obyvatel, kteří se do kraje dříve přestěhovali, aby zde pracovali na nekvalifikovaných dělnických pozicích v továrnách. Dů-

sledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatel kraje. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání a pro ně se jen velmi těžko nachází na současném pracovním trhu uplatnění.³

POULIČNÍ KRIMINALITA A RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ. Hlavními druhy trestné činnosti spojené se sociálním vyloučením jsou podle policistů oslovených v rámci výzkumu GAC drogová trestná činnost, lichva, krádeže a přepadení.

V Ústí nad Labem je velká drogová scéna. Podle studie GAC se oslovené neziskové organizace pracující s uživateli drog shodly, že Romové tvoří zhruba třetinu jejich klientů.

Vedle závislosti na nelegálních drogách lze v Ústí nad Labem pozorovat také gambling a alkoholismus.

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Největší množství osob potýkajících se sociálním vyloučením se nejdeme v lokalitách Nový svět, Střekov, Krásné Březno, Mojžíř a Předlice.

PŘEDLICE. Předlice se řadí mezi jedno z nejproblémovějších míst v Ústí nad Labem. Na první pohled o tom svědčí velmi špatný až katastrofální stav některých domů a nevyhovující hygienické podmínky celého místa, které je pokryto odpady a nelegálními skládkami. Přitom se až do roku 1991 stav domů a místa v ničem příliš nelišil od ostatních domů a míst ve městě.

Toto se však změnilo poté, co byla většina domů z majetku státu převedena na obce, které v rámci privatizace téměř veškerý bytový fond následně rozprodávaly soukromým subjektům. Tito noví majitelé se o byty téměř nestarali a domy a byty nadále chátraly. Kromě toho se jedná o místo, kde je většina obyvatel bez legálního pracovního poměru a které lze označit za „etnický se-

gregované“, neboť zde převážnou většinu obyvatel tvoří Romové⁵. K tomuto stavu přispělo několik faktorů. Roli zde hrály řízené přesuny obyvatel ze slovenských osad, příchod dalších Romů do uvolněných bytů po lidech, kteří se v průběhu 80. a 90. let přestěhovali na nově postavené sídliště a v důsledku toho pak i vystěhování zbytku obyvatel neromského původu v reakci na zvýšenou koncentraci romského obyvatelstva⁶.

Romské obyvatelstvo Předlic se mezi sebou rozděluje do kategorií staro-usedlíků a novo-usedlíků. Mezi „starousedlíky“ patří již zmínění slovenští Romové, kteří byli do Předlic cíleně přesunuti v 70. letech 20. století ze slovenských osad Hanušovců nad Topolou, určených k likvidaci⁷.

Jako novousedlíci jsou někdy označováni ti, kteří do místa přišli v průběhu 80. a 90. let z Moravy, ze Slovenska a z jiných částí města Ústí nad Labem⁸. Podle Brože ale toto dělení nesouvisí tolik s délkou pobytu v lokalitě, ale spíše s příbuzenskými vazbami⁹. Jako samostatnou skupi-

---

2 GAC 2009

3 Zpráva o situaci na krajském trhu práce, 2012

4 GAC 2009

5 Štěpánková 2013

6 dtto

7 Štěpánková 2013

8 dtto

9 M. Brož, P. Kintlová a L. Toušek: *Kdo drží černého Petra*. Člověk v tísní – společnost při České televizi, o. p. s.

nu lze označit skupinu Romů, kterým se v lokálním diskursu přezdívá Moraváci¹⁰. Podle studie GAC jde o „vlivné a bohaté romské rodiny původně například ze Vsetína, Nového Jičína, které podle některých respondentů přivedly do Ústí ilegální podnikatelské aktivity – např. organizování prostituce.“

Ačkoliv tuto informaci nelze zcela jistě potvrdit, je pravděpodobné, že velkou část bytového fondu v Předlicích vlastní právě tyto rodiny tzv. "Moraváků". Další významným vlastníkem je firma Spobyť a někteří starousedlíci. Většina majitelů se o domy nijak nestará a ty důsledkem toho chátrají. Za nejproblematičtější majitele jsou označováni „Moraváci“, kteří byty privatizovali v první vlně (ve druhé už jim je město odmítlo prodat) a jejichž působení v roli majitelů předlických domů je spojováno s nucenou prostitucí, lichvou a úvěrovými podvody¹¹.

KRÁSNÉ BŘEZNO. Jedná se o sídliště s cca 15 000 obyvateli s výrazným zastoupením Romů patřících do tzv. „romské střední třídy“¹². Problémy se zde váží k přítomnosti některých podniků-heren, nechvalně známé diskotéce a ubytovně. Také počet uživatelů drog je zde velmi vysoký. Do Keplerovy ulice spekulanti s nemovitostmi údajně nastěhovali romské obyvatelstvo.

SÍDLIŠTĚ MOJŽÍŘ. Lokalita s malým, odlehlým sídlištěm, která patří k městské části Neštětice. Vietnamci, Ukrajinci, Romové a majoritní obyvatelstvo zde žijí v rovnoměrném zastoupení.

NOVÝ SVĚT A MATIČNÍ ULICE. Sociálně vyloučená část

se nachází na území městského obvodu Neštětice a je tvořena ulicemi Matiční, Plaveckou, Svádovskou, Nový svět, 1. Máje a Pekařská.

Na rozdíl od Nových Předlic nejde o etnicky homogenní lokalitu, neboť Romové zde tvoří maximálně 70 % místních obyvatel¹³.

Do povědomí široké (včetně té mezinárodní) veřejnosti lokalita vstoupila zejména v souvislosti s Matiční ulicí a 180metrovým keramickým plotem¹⁴, který zde nechal vystavět městský úřad proto, aby oddělil obecní domy pro neplatiče nájemného, obývané převážně romskými nájemníky, od domků neromských starousedlíků na druhé straně ulice.

Proti její stavbě protestovali jak místní Romové, tak některé občanské iniciativy, neziskové organizace či členové vlády. Vlna kritiky se na Českou republiku v souvislosti s její stavbou snesla i ze zahraničí a domácí i mezinárodní tlak nakonec přesvědčil radu města, aby stěnu po šesti týdnech rozebrala.

V současné době je v Matiční ulici obydlen jeden dům a v dalším sídlí Člověk v tísni¹⁵. Většina ostatních obyvatel se odstěhovala do Předlic¹⁶.

STŘEKOV. Centrem této lokality je ubytovna v Purkyňově ulici 1180/14, obsazena ze 100 % Romy. Místo, které se nachází v blízkosti základní školy, je trnem v oku místnímu obyvatelstvu a je spojeno s alkoholovou a drogovou problematikou.

Ubytovna údajně slouží pouze jako přechodné místo k bydlení pro chudé nepracující Romy, neboť zde nikdo dlouho nevydrží.

10 GAC 2009

11 Štěpánková 2013

12 GAC 2009

13 GAC 2009

14 Podle původního plánu měla stěna dosahovat 4 metrů a měla být z betonu (Wikipedia).

15 http://ustecky.denik.cz/zpravy_region/maticni-ulice-je-bez-slavneho-plotu-patnact-let-20141125.html

16 GAC 2009

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A HNUTÍ A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

Ústí nad Labem se ve spojitosti s protiromskými náladami nechvalně proslavilo už výstavbou tzv. Matiční zdi, která byla nakonec i díky negativním ohlasům ze zahraničí odstraněna (viz výše).

V roce 2008 se policie zabývala kontroverzními plakáty s nápisem „Makejte gadžové, at' se máme líp“, které nechal v září 2008 vyvěsit ústecký hejtman Jiří Šulc (ODS). Případ byl nakonec odložen.

V souvislosti s pravicovým extremismem se o Ústí nad Labem nejvíce hovořilo v dubnu roku 2009. V sobotu 18. dubna proběhl pochod Autonomních nacionalistů. Ústečtí neonacisté, spolupracující s podobně zaměřenými skupinami v sousedním Sasku, svolali pochod k „uctění památky obětí spojeneckých náletů na Ústí nad Labem v závěru války“. Stejná organizace uspořádala i další akci 31. července, která ale mediální pozornosti téměř ušla.

K dalším pochodům „proti nepřizpůsobivým občá-

nům“ došlo dne 8. října 2011 (cca 400 účastníků). O rok později – 6. října 2012 – se demonstrace zúčastnila již jen asi stovka lidí. 22. dubna 2013 proběhla další demonstrace, které se však krom svolavatele a jednoho obyvatele Ústí nikdo nezúčastnil.

V lednu 2013 došlo také k zorganizování několika koncertů s pravicově extremistickým kontextem, kterých se účastnilo cca 100 osob¹⁷. 1. května 2014 Ústím pochodovalo okolo čtyř stovek příznivců Dělnické strany sociální spravedlnosti.

Podpora krajně pravicových stran v Ústí přesahuje celorepublikový průměr a postupně narůstá. Zatímco v roce 2006 krajně pravicové strany volilo 0,19 % voličů ve volbách do Poslanecké sněmovny a 0 % při volbách do místního zastupitelstva, v roce 2008 získaly podporu 0,82 % voličů v krajských volbách a 2,61 % ve volbách do Evropského parlamentu.

PŮSOBENÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

Agentura pro sociální začleňování působí v Ústí od roku 2008. Standardně Agentura funguje na bázi uzavírání tzv. lokálních partnerství, platforem, na kterých se zainteresovanými subjekty připravuje strategické plánování a podává návrhy na projekty pro podporu sociálního začleňování. V Ústí nad Labem byla situace specifická v tom, že zde již existovaly struktury podobného zaměření a jejich činnost se tak překrývala¹⁸. Šlo především o „Akční skupinu“, jež vznikla pod záštitou primátora města (viz níže), o pracovní skupinu „Sociální integrace“ Komunitního plánování sociálních služeb a o platformu Integrovaného plánu rozvoje města (IPRM). Agentura si původně stanovila čtyři priority činnosti: (1) tvorbu „Strategie sociální inkluze“, (2) podíl na činnosti Akční skupiny, (3) podíl na činnosti řídicího výboru IPRM Ústí nad Labem a (4) Příprava projektu a zajištění prostředků na komunitní aktivity ZŠ Mojžíř¹⁹. Zpráva o činnosti Agentury za rok 2009 však konstatuje, že: „není [...] předmětné plánovat a realizovat zvláštní zasedání lokálního partnerství,

ani přípravu standardního strategického plánování“. Došlo tak k faktickému sloučení původního lokálního partnerství s Akční skupinou primátora. Podle Štěpánkové se agentuře „tak po delší časové období v Ústí nedařilo zavést její standardní pracovní postupy. Na nižší úspěšnosti jejího působení se podepsalo několikrát střídání na pozici lokálního konzultanta a také to, že dvakrát nebyla několik měsíců pozice vůbec obsazena“.²⁰ Lokální partnerství začalo fungovat až v roce 2012, kdy byl vytvořen „Strategický plán Lokálního partnerství Ústí nad Labem 2013–2014“, jehož prioritou bylo vyřešit problémy spojené s bydlením nízkopříjmových skupin obyvatel. Plán byl schválen v pozměněné podobě pod názvem „Akční plán sociálního začleňování“ v roce 2013. Působení Agentury místní aktéři nehodnotí příliš pozitivně a podobně Agentura se staví kriticky k místní samosprávě²¹.

NEZISKOVÉ ORGANIZACE. V Ústí nad Labem působí Člověk v tísni, Konexe o.s., sdružení DRuG-ouT Klub,

---

17 Informace BIS o vývoji na extremistické scéně v 1. čtvrtletí roku 2013

18 Štěpánková 2013

19 Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za období 1/2008 – 6/2009. Praha, 2009

20 Štěpánková 2013

21 dtto

Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, sociálně právní agentura Whight light I., Sdružení pro mediaci a probaci v justici, YMCA a další.

Člověk v tísní má přímo v sousedství čtvrti Předlice centrum pro matky s dětmi, kde nabízí poradenství, terénní sociální práci, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (SAS) a doučování.

PŮSOBNÍ (A POSTOJ) ZASTUPITELSTVA. Situaci v Předlicích se měla zabývat tzv. Akční skupina primátora, jejíž vznik inicioval bývalý primátor Jan Kubata v roce 2008. Tato skupina pokračovala i za starosty Jana Mandíka a působí dodnes. Skupina měla představovat jakousi platformu, na které by se setkávali všichni zainteresovaní aktéři – tedy vedení města, zástupce městské policie, odboru sociálních věcí vč. OSPODu, krajské hygienické stanice, stavebního odboru, vybraných neziskových organizací, Agentury atd. – a společně řešili aktuální problémy.

Dlouhodobějším cílem byla výstavba tzv. Akčního centra v Předlicích. Od snah o naplnění tohoto cíle bylo nakonec v roce 2011 upuštěno.

Důvodem byl nedostatek financí v pokladně magistrátu. Akční skupina působila poměrně aktivně a nelze jí upřít některé, spíše „dílčí“ úspěchy.

Problémy předlických domů v roce 2013 se ale

podle Štěpánkové bohužel příliš neliší od těch v roce 2009²².

MÍSTNÍ SAMOSPRÁVA. Vedení magistrátu tradičně obsazovali politici ODS, kteří od roku 2006 vládli společně se zástupci ČSSD ve velké koalici až do krize v koalici v roce 2012, kdy byla ustanovena „menšinová vláda“ ČSSD. V komunálních volbách v roce 2014 poměrně s přehledem zvítězilo hnutí ANO, na druhém místě se umístili komunisté a kousek za nimi ODS. Podobně nepříznivě dopadli pro ČSSD a ODS volby do jednotlivých městských obvodů²³. Pokud jde o situaci v Předlicích, tak zde měla z hlediska působení místní správy velice negativní dopad na tamní situaci zejména privatizace téměř celého bytového fondu. Velkým problémem v tomto městském obvodu (ale i v celém Ústí) je absence politiky sociálního bydlení²⁴, neexistence startovacích a sociálních bytů, nezájem o aktivní řešení situace obyvatel Předlic.

Aktivity města se omezují na úklid černých skládek a vývozu odpadků, nebo přispívání na činnost sdružení DRUG-OUT klub, které se věnuje drogově závislým.

POLICIE. Mezi zástupci Ústecké městské policie je údajně nejvíce Romů v ČR. Pozitivně je hodnoceno působení asistentů prevence kriminality.

Zdroje:

- Agentura, Zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v romských lokalitách za období 1/2008 – 6/2009. Praha, 2009
- Brož M., P. Kintlová a L. Toušek: Kdo drží černého Petra. Člověk v tísní – společnost při České televizi, o. p. s.
- BIS – Zprávy o extremismu. <http://www.bis.cz/zpravy-extremismus.html>
- GAC spol. s r. o. (2009) Ústí nad Labem. Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality, Praha
- Komunitní plán Ústí nad Labem pro roky 2014–2017. Sociální a související služby pro občany města. http://www.usti-nad-labem.cz/files/5_kpp.pdf
- Štěpánková, H., Lomozová P. (2013) Analýza bytové situace v Předlicích; Závěrečná zpráva z výzkumu realizovaného pro Agenturu pro sociální začleňování v roce 2012 a 2013, Praha
- Zpráva o situaci na krajském trhu práce, 2012
- Český statistický úřad
- Ústecký deník.

22 Štěpánková 2013

23 dtto

24 V současné době je připravován zákon o sociálním bydlení.

LOKALITA TRMICE

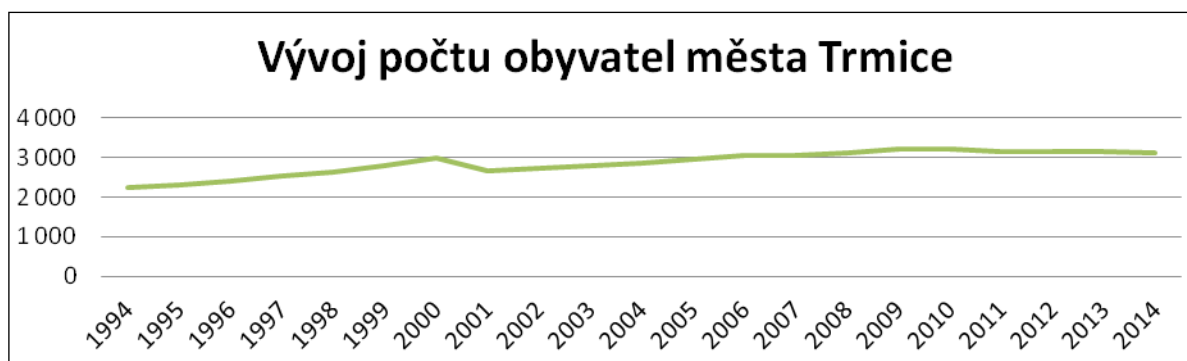
Stručná charakteristika lokality

Město Trmice leží v Ústeckém kraji, do 1. ledna 1994 bylo součástí města Ústí nad Labem, respektive od roku 1991 samostatným městským obvodem Ústí nad Labem – Trmice. Následující graf zobrazuje vývoj počtu obyvatel od roku 1994 do roku 2014 – během 20 let vzrostl počet obyvatel o 28,4 %.

Z celkového počtu obyvatel tvoří přibližně jednu třetinu osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené. Situace je do značné míry důsledkem privatizace bytového fondu, která proběhla v 90. letech minulého století. Následkem privatizace v Trmicích podobně jako v jiných částech republiky vzniknul téměř nekontrolovaný trh s bydlením pro sociálně a ekonomicky slabé obyvatelstvo.

GRAF č. 2

Graf č. 2 – Vývoj počtu obyvatel města Trmice od roku 1994 do roku 2014 (k 1. 1.)
Zdroj: Český statistický úřad²⁷

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

Mezi hlavní problémy, se kterými se obyvatelé města Trmice potýkají, patří vysoká nezaměstnanost – k 31. 12. 2014 tvořil podíl nezaměstnaných osob 19,62 %²⁸, dále (drobná) kriminalita, výroba, distribuce a konzumace psychotropních látek, alkoholismus, gamblerství, vandalismus a lichva.

VYSOKÁ NEZAMĚSTNANOST. Trmice byly dříve značně orientovány na průmyslovou výrobu. Uhlí se na území Trmic a v okolí těžilo od konce 18. století. Průmyslová výroba hrála zásadní roli na trhu práce až do 90. let 20. století, kdy došlo k hospodářské restrukturalizaci.

V jejím důsledku dosahovala ke konci roku 2014 nezaměstnanost 19,62 %. Přes 65 % nezaměstnaných tvoří lidé s nejméně dosaženým základním vzděláním.²⁹

Kombinace nízkého vzdělání a velmi omezené možnosti pracovního uplatnění představuje velmi těžko překročitelnou bariéru pro vstup na trh práce, v důsledku čehož dochází k předlužení, přivydělávání si „na černo“ či kriminalitě a ilegálním aktivitám.

VÝSKYT SOCIOPATOLOGICKÝCH JEVŮ. Sociální vyloučení a vznik a šíření sociálně vyloučených lokalit s sebou přináší řadu sociopatologických jevů.

V sociálně vyloučených lokalitách se tak vyskytuje problematika produkce a distribuce psychotropních látek, dalším problematickým tématem je lichva, kuplířství.

S tím následně souvisí pocit nebezpečí ve veřejném prostoru.

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Jak již bylo uvedeno výše, přibližně jednu třetinu obyvatel Trmic tvoří osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené. Dle „Strategického plánu prevence kriminality města Trmice pro období let 2014–2015“ je v Trmicích přibližně 500 sociálně vyloučených osob, asi 150–200 osob je sociálním vyloučením ohroženo.³⁰

V roce 2010 bylo v rámci monitoringu Trmic identifikováno 17 ulic³¹, na kterých žije sociálně vyloučené obyvatelstvo nebo lidé sociálním vyloučením ohrožení.³² Socioekonomické vyloučení má v Trmicích dvojitou podobu – na jednu stranu jsou sociálně vyloučené rodiny „rovnoměrně“ roztroušeny po celém městě (včetně centrální ulice Fügnerova), na druhou stranu se zde

nachází „klasické“ prostorově vyloučené lokality na kraji města.

Většina Romů žije buď na hlavní třídě anebo v přilehlých ulicích, a to nejen rodiny socioekonomicky slabé, ale i „romská střední třída“ či bohaté romské rodiny.

Mnoho domů v centru města bylo během privatizace v 90. letech minulého století levně odkoupeno soukromníky včetně bohatých romských rodin. Soukromníci začali poté nabízet byty socioekonomicky slabším rodinám – počet socioekonomicky slabších (a tedy i romských) rodin tak během několika let stoupl na dvojnásobek, což mělo za následek rostoucí napětí mezi starousedlíky a přistěhovalými rodinami.

28 Měsíční statistická zpráva – Krajská pobočka Úřadu práce v Ústí nad Labem

29 Evaluační zpráva lokality Trmice – Demografické informační centrum, o.s., str. 21

30 Strategický plán prevence kriminality města Trmice pro období let 2014–2015, str. 4

31 Jedná se o jednotlivé domy či části těchto ulic: Nerudova, Na Pískách, Gorkého, Horská, Tyršova, Tylova, U Mlýnského potoka, Souběžná, Lovecká, Vančurova, Fügnerova, Václavské náměstí, Slepá ulička, Žižkova, Za Humny, Gogolova, V Jílovišti.

32 Agentura pro sociální začleňování – Strategický plán sociálního začleňování, přílohy. <http://www.socialni-zaclenovani.cz/dokumenty/dokumenty-pro-lokalitu-trmice>

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A HNUTÍ A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

V roce 2010 zažívala poměrně velký úspěch spojený s vyšší podporou obyvatel Dělnická strana spravedlnosti (DSSS, dříve jen Dělnická strana – DS). Největší podporu pak měla strana právě v Ústeckém kraji, určitý úspěch zaznamenala i v Trmicích. V rámci předvolební kampaně proběhl mítink přímo v Trmicích (6. 5. 2010), toho se

dle médií zúčastnilo přibližně padesát příznivců strany.³³ Zástupci DSSS se nakonec do zastupitelstva nedostali. Oproti tomu v komunálních volbách v roce 2014 získalo hnutí Společně pro Trmice (Nezávislá volba), které je složené ze samých Romů, 19,22 % hlasů a tři křesla v zastupitelstvu.³⁴

PŮSOBENÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

Spolupráce města Trmice a Agentury pro sociální začleňování (ASZ) začala v roce 2010. Hlavním tématem spolupráce bylo mimo jiné nastavení možností pro zvládnutí pokračující migrace (socioekonomicky slabšího obyvatelstva) do města, prevence zneužívání psychotropních látek či snížení kriminality.

Aktivní přístup v rámci spolupráce s ASZ zaujímala především starostka Trmic Jana Oubrechtová (Sdružení neustraníků, nyní Starostové a nezávislí), která byla starostkou i před komunálními volbami v roce 2010. Po komunálních volbách každopádně došlo ke změnám ve vedení radnice a ODS přešla do opozice. Část nových zastupitelů zaujala k problematice sociálního vyloučení spíše odmítavý a přehlíživý postoj, čímž byla v podstatě paralyzována řada kroků dříve navrhovaných ASZ. Takovýto postoj města ovlivňoval i veřejné mínění obyvatel Trmic. Za

problematické však ASZ považovala rovněž vztahy mezi jednotlivými členy lokálního partnerství (institucemi působícími ve městě Trmice). Jako více méně pozitivní byla hodnocena spolupráce s místními NNO – konkrétně Romano jasnica a Drug-out klub. Své působení ve městě ukončila ASZ v roce 2013.³⁵

Romano jasnica je romským sdružením, které poskytuje registrované sociální služby v Trmicích, konkrétně odborné sociální poradenství, terénní programy, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.³⁶ Sdružení rovněž spolupracuje s místními základními školami.

NNO se sídlem v Ústí nad Labem působí i v Trmicích, kde realizuje terénní program zaměřený na poskytování služeb sociální péče uživatelům drog, kteří se vyskytují i mezi Romy a socioekonomicky slabším obyvatelstvem.

Zdroje:

- *Evaluační zpráva lokality Trmice – Demografické informační centrum*
- *Strategický plán sociálního začleňování 2013–2015 (Trmice)*
- *Strategický plán prevence kriminality města Trmice Pro období let 2014–2015*
- *Český statistický úřad*
- *Ústecký deník*

---

33 http://ustecky.denik.cz/zpravy_region/20100507_red_sledujeme_online_mitink_dsss.html

34 www.volby.cz/pls/kv2014/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=4207&xobec=553697&xstat=0&xvyber=0

35 *Evaluační zpráva lokality Trmice – Demografické informační centrum, o.s.*

36 <http://romanojasnica.webnode.cz/poskytovane-socialni-sluzby/>

LOKALITA DĚČÍN

Stručná charakteristika lokality

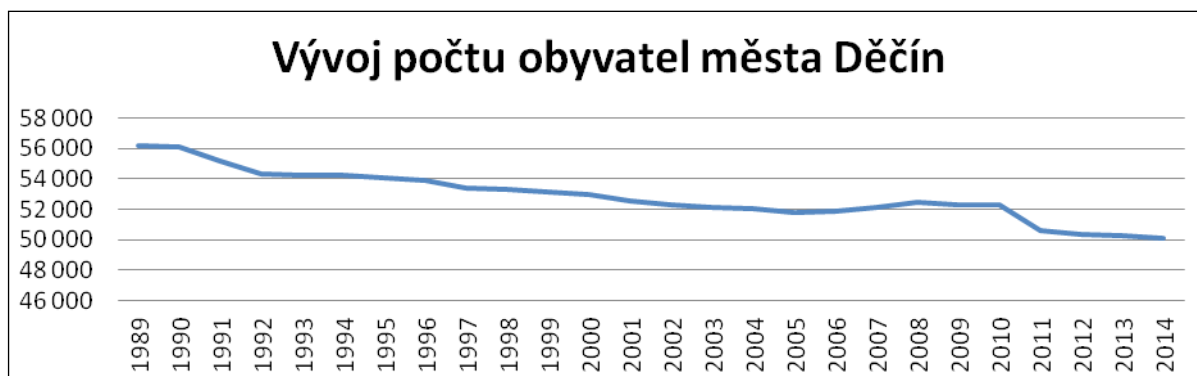

Město Děčín je nejnižše položeným městem České republiky (135 m n. m.). Okres Děčín je zároveň nejsevernějším okresem v Ústeckém kraji.

Ve 20. století Děčín poznamenaly dvě zásadní události. Za prvé jde o poválečný odsun původního německého obyvatelstva a následné doosidlování spojené s příchodem velmi různorodého obyvatelstva (včetně Romů ze Slovenska). Další událostí byla ekonomická transformace po roce 1989, která vedla k uzavření velkých podniků a následné ztrátě zaměstnání u osob (zejména) v dělnických profesích³⁷.

Jak je z následujícího grafu patrné, dochází k postupnému úbytku obyvatel – k 1. 1. 2014 zde žilo o 10,8 % obyvatel méně než k 1. 1. 1989.

GRAF č. 3

Graf č. 3 – Vývoj počtu obyvatel města Děčín od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.).
Zdroj: Český statistický úřad.³⁸

37 Děčín – Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011.

38 https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

VYSOKÁ NEZAMĚSTNANOST. Po roce 1989 ukončilo svou činnost několik velkých zaměstnavatelů, a tím došlo k propuštění řady lidí. Nejhůře se hledá zaměstnání mladým lidem bez praxe či odpovídajícího vzdělání, omeze-

nou možnost uplatnění na trhu práce mají rovněž ženy bez kvalifikace. Obdobně jako v jiných městech regionu je i v Děčíně problémem kombinace nedostatku pracovních míst s nízkým vzděláním nezaměstnaných.

LOKALITY S VĚTŠÍM ZASTOUPENÍM ROMSKÉ A SOCIÁLNĚ SLABÉ POPULACE

Sociálně vyloučené lokality v Děčíně nemají jednotnou podobu – jedná se o celá sídliště i jednotlivé domy. Bytový fond v sociálně vyloučených lokalitách je téměř výhradně v soukromém vlastnictví. Poměrně velká část Romů žije v centru města (Podmokly), toto osídlení však nemá ráz sociálního vyloučení. Sociálně vyloučené lokality jsou charakteristické vysokou nezaměstnaností a zároveň nízkou vzdělanostní úrovní obyvatel, vyskytuje se zde řada sociopatologických jevů: gamblerství, drogové závislosti, kriminalita.

LOKALITA SÍDLIŠTĚ BOLETICE NAD LABEM – DĚČÍN XXXII. Jedná se o okrajovou část Děčína, od centra vzdálenou cca 30 minut jízdy MHD. Lokalitu tvoří 7 panelových domů. V posledních letech dochází ke stárnutí obyvatelstva a zvětšuje se počet prázdných bytů. Sídlíště není

obýváno výhradně Romy. Romové zde přicházeli postupně v 80. a 90. letech 20. století. Většina Romů, kteří zde bydlí, je bez zaměstnání. V lokalitě působí hlídky asistentů prevence kriminality, působí zde Nízkoprahové centrum Kamarád.

LOKALITA UL. KRÁTKÁ – DĚČÍN VI. Tato lokalita byla identifikována v roce 2006 coby nově vznikající. Jedná se o pět domů. Ulice Krátká leží v průmyslové oblasti. Ani tato lokalita není výhradně romská.

LOKALITA PODMOKLY – DĚČÍN. Lokalita tvořená ulicemi Čs. Legií, Bezručova, Jiřího z Poděbrad, Palackého, Divišova, Ruská, Mírové náměstí, Máchovo náměstí, Podmokelská, Plzeňská. Sociálně vyloučené osoby či domácnosti zde nejsou koncentrovány na jednom místě, ale v různých domech i ulicích.

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A Hnutí A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

Situace na Děčínsku byla v roce 2011 značně vyhrocená, přičemž velkou roli v tom hrála i média, která některé incidenty, jež se v městě udály, interpretovala výrazně etnicky. Důvodem pro vzájemnou nevráživost bylo údajné stěhování stovek romských a sociálně slabých obyvatel do Děčína a dalších měst v kraji. Projevy rasismu provázely rovněž fotbalová utkání klubu FK Děčín. V květnu 2011 odmítly některé fotbalové kluby s „romským“ fotbalovým týmem hrát kvůli rvačce vyvolané jedním z hráčů týmu. Žádné demonstrace však přímo v Děčíně v roce 2011 neproběhly.³⁹

První větší demonstrace proběhla 26. 8. 2013 na Masarykově náměstí. Sešlo se zde přes sto lidí. Důvodem svolání demonstrace byla nespokojenost se systémem sociálních dávek. Demonstrace proběhla poklidně.⁴⁰

Další demonstrace se uskutečnila v srpnu roku 2014. Demonstraci předcházela incident v baru Calipso na Starém Městě – skupinka Romů napadla dva muže v baru, jeden z nich skončil s těžkými zraněními v nemocnici. Dle výpovědí útočníků přecházely útoku rasistické urážky ze strany napadených. Demonstraci (13. srpna 2014) svolal

---

39 Děčín – Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011

40 www.decin.cz/2013/08/demonstrace-nespokojenosti-se-systemem-socialnich-davek/

aktivista Lukáš Kohout. Celkově se v Děčíně sešlo více než 200 lidí.

Demonstrace se zúčastnil i primátor města František Pelant. Během demonstrace byla ustanovena pracovní skupina, se kterou mělo vedení města v budoucnu řešit problémy soužití ve městě.

Samotná demonstrace proběhla bez problémů, po skončení se však část demonstrantů (cca 20 lidí) vydala k ubytovně v Zelené ulici – zde se ozývala i rasistická hesla, pachatelé byli zadrženi.

23. srpna 2014 se pak konal mítink Dělnické strany so-

ciální spravedlnosti (DSSS) na Mírovém náměstí, účast však již byla nižší – cca 100 lidí. Demonstrace se zúčastnil i předseda DSSS Tomáš Vandas.⁴¹

Koncem léta téhož roku vstoupil do III. třídy okresního fotbalového přeboru tým FK Junior Roma Děčín. Ostatní týmy soutěže s ním odmítaly hrát s poukazem na špatné zkušenosti z roku 2001. Klub se rozhodli podpořit zástupci osmi pražských ambasad v čele se švédskou velvyslankyní, kteří 21. září přijeli do Děčína sehrát s FK Junior Roma Děčín přátelský zápas. Zápas skončil nerozhodně, v penaltovém rozstřelu nakonec zvítězil tým diplomatů.

PŮSOBENÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

Agentura pro sociální začleňování (ASZ) spolupracovala s městem Děčín poprvé v letech 2011–2014 (do roku 2012 však nebyl realizován žádný z navržených projektů)⁴², opětovně byla spolupráce navázána v roce 2015 – memorandum o spolupráci podepsala primátorka statutárního města Děčín Mgr. Marie Blažková (ANO).

Na území města působí několik neziskových organizací, například: občanské sdružení Děti a rodina, křesťanské společenství Jonáš, občanské sdružení Cinka, romské sdružení Indigo Děčín (provozuje např. nízkoprahové centrum Kamarád), Život na hraně.

Zdroje:

- Děčín – Situační analýzy v lokalitách vybraných v roce 2011
- Evaluační zpráva lokality Děčín – Demografické informační centrum, o.s.
- Sociodemografická analýza města Děčín
- Strategický plán rozvoje města Děčín 2014–2020
- Strategická analýza vybraných rozvojových oblastí města Děčín a komplexní socioekonomická analýza
- Děčínský deník
- Český statistický úřad

41 <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/dalsi-protiriromske-shromazdeni-v-decine-dnes-poradaji-extremiste-z-dsss>

42 Evaluační zpráva lokality Děčín – Demografické informační centrum, o.s.

LOKALITA VARNSDORF

Stručná charakteristika lokality

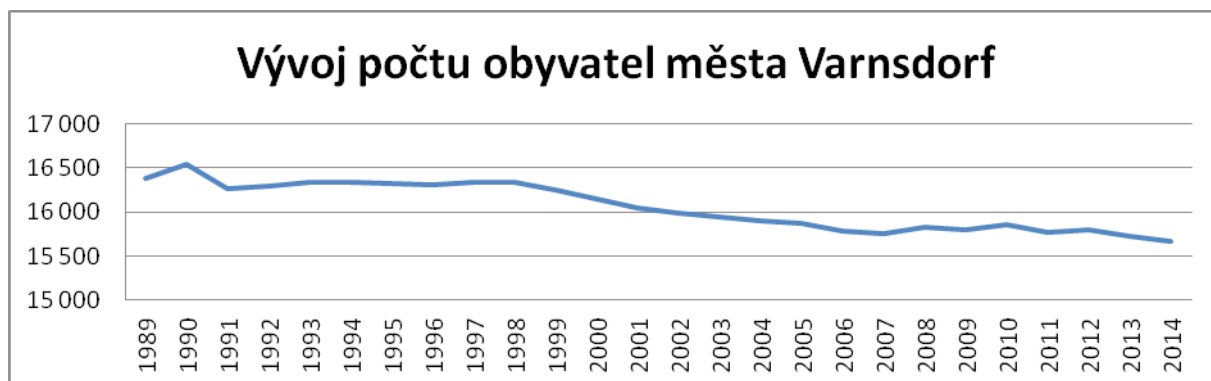
Město Varnsdorf je nejmenším správním regionem v Ústeckém kraji a zároveň patří mezi nejseverněji položená města České republiky. Město se skládá ze tří částí: Studánky, Světliny a Varnsdorfu.

Varnsdorf vznikl v 1. pol. 13. století. Již v Habsburské monarchii patřil Varnsdorf k nejdůležitějším centrům textilní výroby, což se pozitivně promítlo i do růstu počtu obyvatelstva. Hospodářská krize ve 30. letech 20. století se však dotkla i zdejšího textilního průmyslu. Po roce 1945 pak z důvodu odsunu německého obyvatelstva klesl počet obyvatel Varnsdorfu a území města se již nikdy nepodařilo osídlit do stavu před 2. světovou válkou.

Po roce 1989 měla na další vývoj města vliv rovněž ekonomická transformace (rušení celých podniků) a dále celosvětová ekonomická krize (rok 2008), kdy docházelo k většímu propouštění zaměstnanců.

Jak je patrné z grafu níže, dochází k postupnému snižování počtu obyvatel, k 1. 1. 2014 ve Varnsdorfu žilo o 4,3% méně obyvatel než v k 1. 1. 1989.

GRAF č. 4

Graf č. 4 – Vývoj počtu obyvatel města Varnsdorf od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.).
Zdroj: Český statistický úřad.⁴³

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

I ve Varnsdorfu, podobně jako v jiných městech Ústeckého kraje, patří mezi největší sociální problémy nezaměstnanost a výskyt sociopatologických jevů (kriminalita, závislosti apod.).

VYSOKÁ NEZAMĚSTNANOST. Jak již bylo uvedeno výše, na aktuální situaci na trhu práce měla vliv ekonomická transformace regionu a později rovněž tzv. ekonomická krize. Ve Varnsdorfu je pak situace ztížená rovněž nevýhodnou strukturou nezaměstnaných – dlouhodobě nezaměstnaní uchazeči o zaměstnání, osoby z vyšších věkových skupin a osoby se základním vzděláním. Podíl nezaměstnaných se k 31. 12. 2014 rovnal 9,81 %.⁴⁴

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Ve městě Varnsdorf žije cca 600 sociálně vyloučených osob.⁴⁵ Ve městě se nacházejí aktuálně dvě sociálně vyloučené lokality: ubytovna T. G. Masaryka a čtyři panelové domy v ulici Kovářská. Ubytovna je ve městě od roku 2001, kdy došlo ke zmenšování bytového fondu okrajových částí města, kde bydleli převážně Romové. Docházelo zde k výskytu řady sociopatologických jevů; sestěhováním však nedošlo k jejich eliminaci, pouze přesunutí. Vedení město bylo za postup, kdy přibližně 160 osob se stěhovalo do dvou ubytoven, kritizováno⁴⁶ (v té době se ještě jednalo ubytovnu v ulici Lounská). Poměrně absurdně tak může znít projev tehdejšího starosty Marina Louky, který mimo jiné kritizuje právě sestěhování Romů.⁴⁷ Ubytovna je v majetku města.

Dle informací uvedených na stránkách Komunitního plánování na Šluknovsku je cena za ubytování pro dospělou osobu 121 Kč/den, pro nezletilou osobu 71 Kč/den.⁴⁸ Ve městě chybí sociální byty, dle tehdejšího starosty totiž obyvatelé města nechtěli, aby zde sociálně slabší obyvatelstvo žilo.⁴⁹

UBYTOVNA T. G. M. Kromě samotné ubytovny zde má sídlo rovněž Centrum sociálních služeb včetně Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Modrý kámen a noclehárny. Ubytovna se nachází v klidné ulici naproti městskému úřadu. Na ubytovně platí pravidlo, že v každém pokoji mohou být maximálně 2 osoby, přičemž byty mají maximálně dvě místnosti – větší rodiny tak jsou rozděleny do více bytů.⁵⁰ Chybí venkovní prostor, kde by si mohly hrát děti. K 1. 6. 2014 došlo k uzavření druhé ubytovny, která se do té doby ve Varnsdorfu nacházela (ubytovna v ulici Lounská, taktéž v majetku města).

ULICE KOVÁŘSKÁ. Jedná se o čtyři panelové domy, jejichž vlastníky jsou soukromé osoby. Nájemné je vyšší, než je ve městě obvyklé. Ulice těsně sousedí s vilovou čtvrtí, dochází tak k častým stížnostem na hluk způsobovaný obyvateli panelových domů.

Situace v ulici se zhoršuje od té doby, kdy došlo ke zpřísnění podmínek ubytování v městských ubytovnách.⁵¹

44 Měsíční statistická zpráva – prosinec 2014, Krajská pobočka ÚP v Ústí nad Labem

45 Program rozvoje města Varnsdorf na období od 2015 do 2020, str. 19

46 http://zpravy.idnes.cz/pritvr dime-zakazeme-bydlet-na-chodniku-planuje-starosta-varnsdorfu-1iz-/domaci.aspx?c=A110829_1642398_usti-zpravy_alh

47 Celý projev pana starosty viz zde: <http://sprs.sluknovsko.cz/images/projev-louka.pdf>

48 http://www.prosluknovsko.cz/index.php?id=4781 & id_sluzby=193

49 „Dovedete si představit, jakým způsobem by lidé přijali, kdyby se tady začaly budovat sociální byty? Běžní občané tady ty sociálně slabé nechtějí, vysvětluje absenci bydlení vhodnějšího pro chudé rodiny s dětmi starosta Varnsdorfu Martin Louka. <http://m.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/274892-kdyz-je-lekem-na-ubytovnu-ghetto/>

50 <http://m.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/274892-kdyz-je-lekem-na-ubytovnu-ghetto/>

51 <http://www.rozhlas.cz/zpravy/regiony/zprava/varnsdorf-uzavira-jednu-z-ubytoven-v-jinecasti-mesta-tak-vznika-ghetto--1335690>

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A Hnutí A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

V roce 2011 eskalovalo napětí mezi romskou komunitou a majoritou – pomyslnou rozbuškou byl útok pětice Romů mačetami na osazenstvo herny v Novém Boru a další trestné činy či přestupky, za jejichž pachatele byl označen příslušník romské menšiny.

Již 19. srpna se měl ve Varnsdorfu konat první protest proti nepřizpůsobivým, organizátorem byl Lukáš Kohout. Den před konáním akce však Kohout protest zrušil, důvodem byly údajné výhrůžky, kterým Kohout kvůli pořádání protestu čelil. Lidé se však na náměstí i přesto sešli. 23. srpna přijely na Šluknovsko a Novoborsko policejní posily z Prahy (cca 50 mužů). Cílem bylo nastalou situaci zklidnit. 26. srpna 2011 proběhla protestní akce ve Varnsdorfu a v Rumburku. Na obě akce dorazilo dohromady okolo 1700 lidí.

V pátek 2. září proběhla ve Varnsdorfu „Demonstrace proti občanům, kteří poškozují město Varnsdorf“, které se zúčastnilo okolo šesti stovek lidí. Původně pokojné shromáždění, jehož prvotním záměrem bylo vyzvat starostu Martina Louku k odstoupení, se postupně změnilo v pokus o pogrom. Iniciátorem demonstrace byl Lukáš Kohout, který vyzval účastníky k tomu, aby společně zamířili k Hotelu Sport, kde bydleli převážně Romové. Těžkooděnci hotel obklíčili, a to včetně přílehlých přístupových cest a zabránili tak davu, aby se do lokality dostal. Protesty pokračovaly v sobotu 3. září. Této demonstraci se zúčastnilo okolo tisíce lidí. V pátek 9. září proběhla nepovolená demonstrace, která byla zpočátku poměrně poklidná a kterou opět svolal Lukáš Kohout. Na náměstí se sešlo okolo šesti stovek lidí. Lukáš Kohout byl zatčen, což se účastníkům demonstrace nelíbilo. Dav se poté vydal k ubytovně u Červeného kostela a pokračoval k Hotelu Sport. V přístupu k hotelu demonstrantům zabránila policie. Den na to – 10. září proběhl ve Varnsdorfu ohlášený mítink Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS), který v ten den probíhal také v Novém Boru a Rumburku. I přesto, že pochod již povolen nebyl, zamířil dav opět k romským ubytovnám, kam je však policejní kordony nepustily. Došlo zatím k největším potyčkám mezi demonstranty a policií. Nasazena byla policie na koních, dav krotilo vodní dělo, létaly dělbuchy. 12. září 2011 čelí policie kritice proti tvrdému sobotnímu zásahu – část obyvatel města se sešla na náměstí, aby proti němu protestovala. 18. září se konal další protest.

Do Varnsdorfu vyslala tentokrát tým dobrovolníků občanská iniciativa „Nenávist není řešením“ – v týmu byli zastoupeni psychologové, sociální pracovníci a lidé s výcvikem v krizové intervenci. Dobrovolníci byli v sobotu k dispozici obyvatelům varnsdorfských ubytoven – snažili se mírnit napětí a strach, které v oby-

vatelích protiromské pochody vzbuzovaly. V tento den se rovněž konala v místním kině veřejná debata občanů Varnsdorfu s vedením města, kterou moderovala Agentura pro sociální začleňování. 19. září dorazil na Šluknovsko premiér Petr Nečas. Navštívil i romskou ubytovnu. 22. září vyzývají lidé na demonstraci vedení Varnsdorfu k rezignaci. 24. září proběhla ve Varnsdorfu další demonstrace, cílem bylo odvolání vedení města.

Protesty pokračovaly i v říjnu – hned 2. října se na náměstí sešlo asi 150 lidí (což je oproti minulým protestům značný propad). Pochod byl tentokrát ohlášen, ale nakonec se nekonal – dle pořadatelů bylo příliš velké horko. Další demonstrace pak proběhla 7. října. Protest tentokrát neprobíhal na náměstí, které měl na celý říjen zamluveno Lukáš Kohout, ale na hřišti u místního učiliště (organizátorem byl Pavel Vaňáč, který dříve s Kohoutem spolupracoval). Řečníci opět vyzvali k odstoupení vedení radnice. Znovu se několik desítek obyvatel Varnsdorfu sešlo 28. října, organizátorem demonstrace byl opět Lukáš Kohout. Protestující se tentokrát vydali i na ohlášený pochod kolem ubytoven, k žádným potyčkám však nedošlo.

Na o silvestrovské noci přepadla skupinka Romů procházející rodinu. 15. ledna 2012 proběhla demonstrace, na které se sešlo okolo 200 lidí. Prostor na demonstraci dostali také starosta Martin Louka a místostarosta Karel Dubský, kteří za vyjádření, že „*se silvestrovské přepadení neudálo tak, jak tvrdí poškození, a že tak může být vše jinak*“, sklidili značnou vlnu nevole. Na stejný den svolal pod falešnou identitou Lukáš Kohout (alias Emil Dunka) romskou demonstraci proti rasismu bílých. Důvodem byl údajný nesouhlas s demonstrací namířené proti Romům. Opět se tak ukázalo, jak problematická a názorově nejednoznačná je osobnost Lukáše Kohouta. 29. ledna proběhla „Demonstrace proti romskému násilí“, kterou pořádala Dělnická strana sociální spravedlnosti, a již se zúčastnilo cca 150 pravicových extremistů.

6. srpna se konala demonstrace, kterou uspořádal opět Lukáš Kohout, pozval i senátora Jiřího Čunka. Na demonstraci však tentokrát dorazilo zhruba 50 lidí, plánovaný pochod se nakonec vůbec nekonal.

15. září se DSSS do Varnsdorfu opět vrátila v rámci předvolební kampaně, která však byla pojata spíše jako připomenutí událostí v roce 2011. Větší demonstrace se pak konaly až v roce 2013, kdy 24. srpna vyšli lidé demonstrovat celkem v osmi městech ČR – Ostravě, Brně, Českých Budějovicích, Duchcově, Plzni, Jičíně, Děčíně a Varnsdorfu.

V sobotu 14. září měla ve Varnsdorfu mítink DSSS, kterého se zúčastnilo cca 60 lidí.

SOCIÁLNÍ SLUŽBY A VOLNOČASOVÉ AKTIVITY VE MĚSTĚ

Ve městě je realizováno několik sociálních služeb či volnočasových aktivit. Apoštolská církev pořádá klub pro děti. Mateřské centrum Rybička (Starokatolická církev) nabízí a podporuje společenské, zájmové a občanské aktivity rodičů na mateřské dovolené. Agentura Pondělí se soustředí na podporované zaměstnání a bydlení a na sociální rehabilitaci. Působí zde rovněž Schrödingerův institut, který nabízí volnočasové aktivity v několika městech Šluknovského výběžku.

Zdroje:

- Šluknovsko – Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit
- Program rozvoje města Varnsdorf na období od 2015 do 2020
- Strategický plán rozvoje města Varnsdorf
- Zpráva o extremismu na území České republiky v roce 2012
- Měsíční statistická zpráva – prosinec 2014, Krajská pobočka ÚP v Ústí nad Labem
- Český statistický úřad
- Děčínský deník

LOKALITA RUMBURK

Stručná charakteristika lokality

Město Rumburk se nachází ve Šluknovském výběžku, tedy v nejsevernější části České republiky. První zmínka o existenci města Rumburk pochází z 13. století. Až do roku 1945 mělo město německý ráz – 2. 10. 1938 byl Rumburk, ostatně jako celý Šluknovský výběžek, zabrán na základě „mnichovské dohody“ Německem. Po druhé světové válce došlo k odsunu Němců z Československa, a tedy i z Rumburku a okolí. Rovněž Rumburk a okolí byl zasažen po roce 1989 ekonomickou restrukturalizací, díky čemuž zanikly velké textilní a průmyslové firmy, které se zde nacházely. Dle „Sčítání lidí, domů a bytů 2011“ tvoří převážnou zástavbu města rodinné domy, většina byla v soukromém vlastnictví. Bytové domy byly z 50 % ve vlastnictví fyzických osob, 9 % bytových domů patřilo obci nebo státu, 13 % bytovému družstvu a 5 % bylo ve spoluvlastnictví vlastníků.

V 90. letech 20. století byl vedením města Rumburk realizován odprodej bytových domů do soukromého vlastnictví. Prodávány byly především domy v okrajových čtvrtích. Největším majitelem bytů v Rumburku je dodnes Stavební bytové družstvo občanů Průkopník.⁵²

O přidělení bytů město rozhoduje na základě přihlášek, které zájemci podávají na jednotlivé, konkrétní byty (na úřední desce města se objeví informace o uvolnění městského bytu). Již několik let v Rumburku neexistuje pořadník na byty. Dalším způsobem jak získat městský byt, je převzetí tzv. bytu se závazkem – na úřední desce je uvedena informace o uvolněném bytě včetně dlužné částky. Po jejím uhrazení se zájemce stane standardním nájemníkem.⁵³

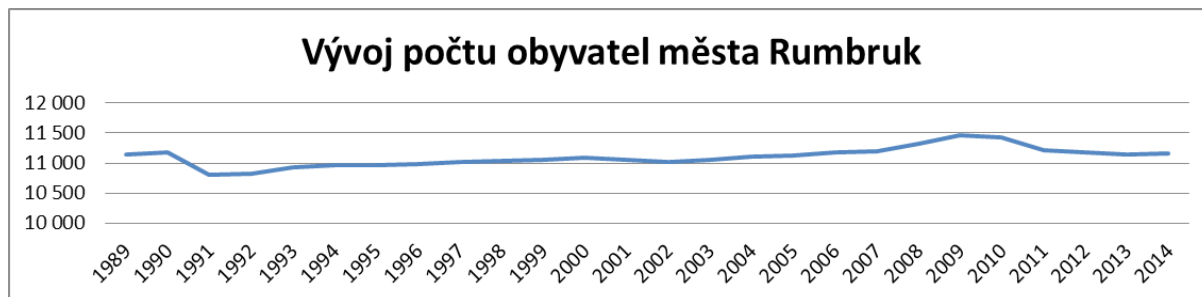
V oblasti nezaměstnanosti je v Rumburku situace lepší než v jiných částech Šluknovska. Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 tvořil 8,28 %. Za práci dojíždí do Rumburku i lidé z okolí – důvodem je průmyslová zóna, kde sídlí jeden z největších soukromých zaměstnavatelů v regionu – Benteler Automotive Rumburk s.r.o.⁵⁴

52 Situační analýza Rumburku a Starých Křečan

53 dtto

54 dtto

GRAF č. 5

Graf č. 5 – Vývoj počtu obyvatel města Rumburk od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.)
Zdroj: Český statistický úřad

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

Rumburk se sice nepotýká s tak vysokou nezaměstnaností jako okolní města, i tak je zde problém se zaměstnáváním lidí s nízkou kvalifikací a mladých nezaměstnaných s nízkým vzděláním. K dalším problémům ve městě patří rizikové chování a pouliční kriminalita.

POULIČNÍ KRIMINALITA A RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ. Kromě nezaměstnanosti je důvodem pro vyšší výskyt trestné činnosti ve městě skutečnost, že se svou polohou je město Rumburk střediskem regionu. Majetková trestaná činnost je často spojená s drogovou závislostí. Město dále trápí (drobná) kriminalita či zneužívání psychotropních látek a závislost na alkoholu.

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Ve městě Rumburk se nenachází žádná prostorově oddělená lokalita, kde by bydlelo výhradně socioekonomicky slabší obyvatelstvo či která by vykazovala znaky typické pro sociálně vyloučené lokality. Jedinou výjimkou jsou ubytovny „V2“ a „Na svahu“, které se nacházejí cca 3,5 km od centra města v prostorách bývalého hraničního přechodu (bývalá celnice).

Mezi ulice s největší koncentrací socioekonomicky slabšího obyvatelstva patří Pražská ulice, Šmilovského ulice a Palackého ulice a prostor v tzv. rumburském trojúhelníku: prostor mezi Lužickým náměstím, ulicemi Palackého a SNP. Nedá se však mluvit o stálé koncentraci socioekonomicky slabšího obyvatelstva, v lokalitě jsou vždy

i domy obývané jinou ekonomickou a sociální skupinou obyvatel.

UBYTOVNY NA SVAHU A V2. Dohromady mají obě ubytovny kapacitu 40 míst, většina obyvatel byla v roce 2013 nezaměstnaná, někteří byli uživateli návykových látek (především alkohol a pervitin).

Ubytovna „Na svahu“ je určena jen pro muže, ubytovna „V2“ sice preferuje muže, výjimečně však ubytuje i ženu s dětmi.

Ve městě se rovněž nachází několik neoficiálních ubytovacích zařízení – dle informací ze „Situační analýzy Rumburku a Starých Křečan“ se jedná cca o šest zařízení.

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A HNUTÍ A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

Nepokoje v Rumburku odstartovala událost z 21. srpna 2011, kdy skupina Romů napadla neromské mladíky. 26. srpna se mělo konat shromáždění na protest proti rostoucí kriminalitě. K podpoře demonstrace se přihlásila severočeská odnož Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS). Tato demonstrace však nebyla povolena – mimo jiné proto, že svůj mítink již měla nahlášena ČSSD. I přesto se na Lužickém náměstí sešlo přes 1 200 lidí. ČSSD se nakonec s organizátorem nepovolené akce Josefem Mašínem, zástupcem sdružení Občanský odpor Rumburk, dohodla, že mu umožní vystoupit.

Dav se po prosloveh vydal na pochod Rumburkem, přičemž procházel hlavně kolem domů, kde žije socioekonomicky slabší obyvatelstvo a Romové. U jednoho z domů házeli demonstranti klacky do oken a poničili plot. 10. září, kdy měla opět pochod nahlášena Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS), byla ohlášena i pokojná demonstrace sdružení „Nenávist není řešení“. Další velké demonstrace se na Šluknovsku konaly 24. září, jedna z nich se měla konat i v Rumburku. Tu však nakonec svolavatel Josef Mašín odvolal (byl k tomu údajně vyzván někdejsím krajským radním Mirko Bernasem).

Starosta města Jaroslav Sykáček se ke zrušení demon-

strace vyjádřil následovně: „Přiznávám, že mě rozhodnutí pana Mašína překvapilo, na druhou stranu však toto rozhodnutí vidíme jako důležité pro další zklidnění situace ve městě. Jsme si však vědomi toho, že rumburská veřejnost má potřebu vyjádřit se k současné situaci v Rumburku, a proto jsme se ve shodě s panem Mašínem dohodli, že při nejbližším zasedání zastupitelstva města dáme širší prostor rumburským občanům k vyjádření jejich názorů a postojů.“⁵⁵

Starostův přístup k problematice jde mimo jiné vyčíst z otevřeného dopisu, který tehdejšímu ministru vnitra Janu Kubíci poslal společně s poslancem Jaroslavem Foldynou.⁵⁶

V něm je mimo jiné uvedeno: „(...) Nepřizpůsobiví občané začali útočit naše spoluobčany. Dnes a denně jsme svědky větších či menších střetů. (...) Dnes, vinou státu, nemůže slušný a pracující občan Šluknovska beze strachu po setmění vyjít z domu.“ 2. října se konala další demonstrace, účast na ní však již byla poměrně slabá, sešlo se kolem 70 lidí. Organizátorem byl Lukáš Kohout.⁵⁷

V roce 2012 začaly na Šluknovsku působit Speciální pořádkové jednotky, jejichž úkolem je vykonávat hlídkovou činnost, dohled nad veřejným pořádkem a bezpečností.

PŮSOBENÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

Agentura pro sociální začleňování (ASZ) spolupracovala s městem Rumburk během let 2008–2012. Od roku 2013 pak ASZ nabízí intenzivnější samostatnou spolupráci s městem Rumburk a Staré Křečany.

Na území města působí několik neziskových organizací, které nabízejí sociální služby a podporu rovněž lidem socioekonomicky znevýhodněným: CEDR – komunitní centrum, Azylový dům v Rumburku, Farní charita Rumburk

(Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, občanská poradna, asistenční služba pro rodiny s dětmi, sociální šatník, předškolní vzdělávání), Salesiánský klub mládeže Rumburk, White Light (služby sociální prevence uživatelům drog), Agentura pondělí (tréninkové byty, podporované zaměstnávání). Působí zde rovněž Schrödingerův institut, který nabízí volnočasové aktivity v několika městech Šluknovského výběžku.

Zdroje:

- Šluknovsko – Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality
- Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2011, vyhodnocení plnění koncepce boje proti extremismu pro rok 2011 a koncepce boje proti extremismu pro rok 2012

- Sociální začleňování z perspektivy územní samosprávy
- Plán prevence kriminality na roky 2012–2015 pro město Rumburk
- Děčinský deník
- Sčítání lidí, domů a bytů 2011
- Český statistický úřad

---

55 Volno? Ne! Zase se jde protestovat, 24. 9. 2011, Děčinský deník

56 <http://www.vybezek.eu/more/archiv/5131-otevreny-dopis-senatora-ing-jaroslava-sykacka-a-poslanca-jaroslava-foldyny-ministru-vnitra-janu-kubicemu.html>

57 http://zpravy.idnes.cz/a-zase-demonstrace-na-sluknovsku-vypuknou-uz-sesty-vikend-za-sebou-1pw-/krimi.aspx?c=A111002_103947_usti-zpravy_oks

LOKALITA MOST

Stručná charakteristika lokality

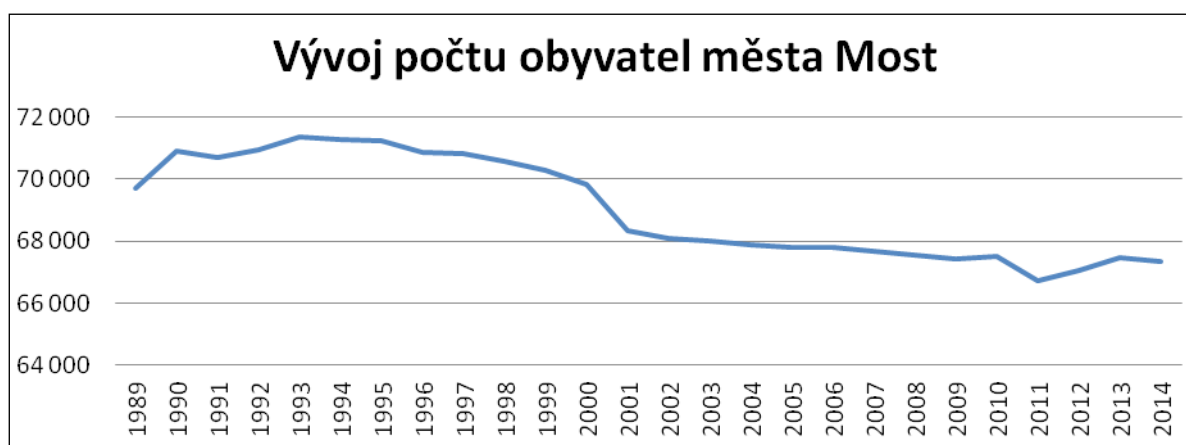
Most je statutární město v Ústeckém kraji. Administrativně je město rozděleno do osmi částí: Skyřice, Čepirohy, Dřinov, Kopisty, Třebušice, Vtelno, Hořany a Komořany. První historická zmínka o městě pochází již z 10. století, konkrétně z Kosmovy kroniky. Na konci 13. století byl Most městem královským, v 16. století však požár téměř celé město zničil. V 17. století mělo město strategické postavení a za třicetileté války se jim tak přehnala vojska, což vedlo k vyliďnění. K znovuoobnovení svého významu městu pomohla až těžba uhlí, jejíž rozmach nastává ve 2. polovině 19. století. Z důvodu těžby byla historická část města v 70. a 80. letech 20. století téměř zcela zničena. Obyvatelé těchto částí byli přestěhováni do nově vzniklé zástavby a převážnou část města tak dnes tvoří sídlištní zástavba.

Následující graf zachycuje vývoj počtu obyvatel od roku 1989 do roku 2014. Nejvíce obyvatel v tomto období žilo ve městě v roce 1993, od té doby jejich počet postupně klesal – v roce 2014 v Mostě bydlelo o 5,6 % obyvatel méně než v roce 1993. Obdobně jako v jiných městech České republiky i v Mostě došlo po roce 1989 k privatizaci bytového fondu. Zbylé domy ve vlastnictví města jsou pod správou akciové společnosti „Mostecká bytová“, ve které je město Most 100 % vlastníkem. Město tak nevlastní žádné byty v sociálně vyloučených lokalitách Stovky a Sedmistovky, naopak na sídlišti Chanov je výlučným vlastníkem bytového fondu.

Dle hrubých odhadů expertů žije v Mostě v současnosti 5–7 tisíc Romů.⁵⁸ První Romové do města přicházeli již po roce 1945, přičemž již tehdy bydleli převážně v hromadných ubytovnách, tzv. dělnických ubikacích, což většinou byly dřevěné baráky a boudy. Během 50. let 20. století probíhala řízená migrace Romů do průmyslových regionů České republiky. Místní průmyslové závody přijímaly pracovní sílu ze Slovenska, nezajistily však vhodné ubytování. V roce 1957 bylo rozhodnuto o výstavbě nového moderního bydlení pro dělníky a horníky a vznikla Podžatecká čtvrť, sídliště mezi dnešními ulicemi Československé armády, třídou Budovatelů a ulicí Josefa Skupy (součástí je i lokalita Stovky – viz níže). Romské rodiny a jednotlivci však byly většinou

přestěhování do staré historické části města. V letech 1976–1978 bylo vybudováno sídliště Chanov s celkem 12 obytnými bloky (cca 320 bytových jednotek). Do panelových bytů I. kategorie byly sestěhovány romské rodiny velmi rozdílného způsobu života či rodiny, které se navzájem neznaly nebo neuznávaly a dělalo jim potíže spolu vycházet. Avšak stále zde byla alespoň práce pro všechny. Po roce 1990 je postupně utlumována těžba a zanikají někteří významní regionální zaměstnavatelé. Důsledky ekonomické transformace jsou na Mostecku, ale i v celém Ústeckém kraji patrné dodnes. Pro většinu Romů, kteří byli nekvalifikovaní a zaměstnaní v manuálních oborech, to navíc znamenalo ztrátu zaměstnání.⁵⁹

GRAF č. 6

Graf č. 6 – Vývoj počtu obyvatel města Most od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.)
Zdroj: Český statistický úřad⁶⁰

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

Mezi největší sociální problémy patří ty, které plynou z existence sociálního vyloučení a sociálně vyloučených lokalit, a vysoké nezaměstnanost.

VYSOKÁ NEZAMĚŠTNANOST. Pro město Most a jeho obyvatele hraje zásadní roli, co se situace na trhu práce týče, dřívější existence rozsáhlých zásob hnědého uhlí v prostoru tzv. Severočeské hnědouhelné pánve. V době komunistického režimu byl značně protežován těžký průmysl a strojírenství. Tehdejší tlak na rozšiřování a zintenzivnění těžby s sebou přinesl poptávku po pracovní síle, především dělnických profesích. Po roce 1990 však dochází k útlumu těžby a v důsledku toho mnoho lidí přichází o práci – především lidé nekvalifikovaní. V roce 2009 byla v Mostě nejvyšší míra nezaměstnanosti v ČR. Díky skladbě obyvatel ovlivněné dřívější poptávkou po

nízkokvalifikovaných zaměstnancích patří nyní vzdělanost obyvatel k nejnižší v ČR. To se samozřejmě do značné míry dotýká právě romského obyvatelstva, které zde nejčastěji přicházelo coby nízkokvalifikovaná pracovní síla. Po ekonomické transformaci tak právě Romové patřili k té skupině obyvatel, která přišla o práci a pro kterou bylo a je vzhledem k nízkému vzdělání velmi těžké sehnat práci.

VÝSKYT SOCIOPATOLOGICKÝCH JEVŮ. Velkým problémem je výroba, distribuce a závislost na psychotropních látkách, a to i u mládeže mladší patnácti let. Dále je to alkoholismus a gamblerství. Se závislostmi se pak pojí výskyt dalších negativních jevů jako je (drobná) kriminalita. Se sociálně vyloučenými lokalitami je pak mimo jiné spojené zadlužení, lichva a vandalismus.

59 Most – Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality

60 https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Dle komunitního plánu na rok 2015–2018 jsou hlavními faktory, které ovlivňují rozšiřování sociálně vyloučených lokalit, nezaměstnanost, sociální dávky, relativně levné bydlení.

LOKALITA „STOVKY“. Jde o šest bloků (číslo 95–100) v Podžatecké čtvrti podél třídy Budovatelů. Budovy jsou 4–7 poschodové, cihlové, původně stavěné pro horníky a dělníky z okolních dolů a továren. Lokalita je blízko centra. V bytech se dříve topilo uhlím a jejich cena a zájem o ně tak klesal. Část bytů při privatizaci získaly realitní společnosti z Prahy, které sem vystěhovaly neplatiče a tzv. „problémové“ nájemníky.⁶¹

LOKALITA „SEDMISTOVKY“. Sídliště „Sedmistovky“ bylo postavené v průběhu let 1987–1988, stěhovat se sem měli především obyvatelé okolních vesnic, které zanikly v důsledku těžby uhlí. Jedná se celkem o 36 bloků – sedmipatrové panelové domy s jedním až osmi vchody. Bloky jsou různé kvality, od nově zateplených až po ty, které od výstavby neprošly žádnou zásadní rekonstrukcí. Romské rodiny zde žijí více méně rozptýleně, větší koncentrace je v blocích 710, 712, 713, 714 a 723, které jsou místními označovány za „Bronx“.⁶²

LOKALITA SÍDLIŠTĚ CHANOV. Chanov se nachází cca 1 km od východního okraje města, od ostatní městské zástavby je prostorově oddělen, od centra vzdálen přibližně

40 minut chůze. Lokalita je tvořena dvanácti panelovými domy podél ulic Zlatnická, Kovářská a Železná. Bloky jsou čtyř až osmipodlažní s byty převážně o velikosti 3+1. Bloky jsou většinou v havarijním stavu. Romové tvoří 99 % obyvatel.⁶³ K sídlišti patří také ubytovna pro neplatiče. Sídliště vznikalo v letech 1976–1979 jako vzorové sídliště, kde měli nalézt náhradní bydlení obyvatelé starého (a zbouraného) Mostu a kde bydleli Romové i příslušníci majority. Postupná devastace bytů a chátrání sídliště společně s jeho okrajovou polohou vedlo k odchodu příslušníků majority. Do uvolněných bytů byli umisťováni další Romové, v průběhu 80. a začátkem 90. let i Romové ze Slovenska, v roce 1991 pak Romové z Komořan – obce, která musela ustoupit těžbě. Z důvodu vysokých dluhů na nájmech a službách došlo v roce 1996 k odstávkám teplé vody a s výjimkou bloku 13 byly z bezpečnostních důvod rovněž odstaveny výtahy. Pro Chanov je typická mladá věková struktura obyvatelstva.⁶⁴

V roce 2009 proběhla petiční kampaň zastupitelů z ČSSD proti snižování nájmu v Chanově. Radní Jiří Zelenka ze Sdružení Mostečané Mostu vysvětloval tento krok tím, že dochází k odlivu obyvatel z Chanova – „Ročně se vystěhují z Chanova desítky romských rodin. Podle Zelenky je běžné, že se dvě rodiny domluví, složí se na nájem a společně bydlí v jednom bytě v lepší části Mostu. Tam bývají v horším případě terčem kritiky starousedlíků kvůli ničení majetku, porušování veřejného pořádku a občanského soužití.“⁶⁵

61 Evaluace v lokálních partnerstvích – období 2008–2010, část XII. – Most.

62 Evaluace v lokálních partnerstvích – období 2008–2010, část XII. – Most.

63 Most – Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality.

64 Evaluace v lokálních partnerstvích – období 2008–2010, část XII. – Most.

65 Jiří Zelenka kritizuje petici ČSSD, Mostecký deník, 12. 6. 2009.

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A HNUTÍ A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

---

7. dubna 2012 uspořádala DSSS na mosteckém Chanově protestní akci „Proti kriminalitě, černému rasismu a vyhazování policistů z oken“ (jako reakci na napadení policisti Romy). Akce se zúčastnilo 50–70 osob. Koncem září 2012 se chtěli utkat v bitce Romové a nacionalisté, těžkooděnci je však včas zastavili a odzbrojili.

V letech 2009 - 2014 v Mostě každoročně probíhal pochod za zde pohřbeného Miloše Reha, skinheada ubodaného v roce 1999 ve rvačce s Romy, které Reho spolu s dalšími skinheady nejdříve napadli.

PŮSOBENÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

Lokální partnerství Agentury pro sociální začleňování (ASZ) s městem Most bylo uzavřeno v srpnu 2008. Z počátku bylo působení ASZ v Mostě hodnoceno spíše zdrženlivě, negativně byl vnímán především fakt, že ASZ nepřinesla do lokality slibované finance. I na konci pak bylo hodnocení působení ASZ neutrální.⁶⁶

Na základě spolupráce začal být ve městě zaváděn na-

příklad tzv. systém prostupného bydlení. Do roku 2014 se podařilo zajistit lepší a kvalitnější bydlení 22 vybraným rodinám. Dále bylo ve městě otevřeno nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.⁶⁷ Mezi další organizace, které ve městě působí, patří Dům romské kultury, Diakonie české církve evangelické, Oblastní charita Most, Most k naději, Komunitní centrum Chanov a další.

Zdroje:

- *Most – Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality*
- *Evaluace v lokálních partnerstvích – období 2008–2010, část XII. – Most*
- *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2010 a vyhodnocení koncepce boje proti extremismu pro rok 2010 a ke koncepci boje proti extremismu pro rok 2011*
- *Strategický plán rozvoje města Mostu do roku 2020*
- *Evaluace v lokálních partnerstvích – období 2008–2010, část XII. – Most*
- *Strategický plán lokálního partnerství Most pro roky 2010–2012*
- *Mostecký deník*
- *Český statistický úřad*

---

66 *Evaluace v lokálních partnerstvích – období 2008– 2010, část XII. – Most.*

67 <http://www.mpsv.cz/cs/19849>

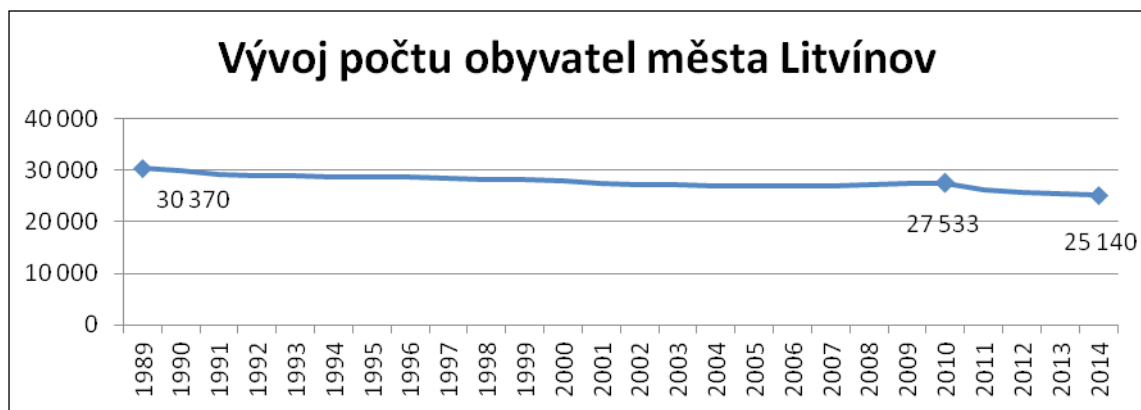
LOKALITA LITVÍNŮV

Stručná charakteristika lokality

Město Litvínov se nachází v severozápadních Čechách na úpatí Krušných hor. Současná podoba města vznikla spojením města Litvínova s obcemi Chudeřín, Hamr a Janov. Litvínov historicky měl a dodnes částečně má převážně průmyslový charakter, který je dán koncentrací těžebního a chemického průmyslu v okolí města. V minulosti tato skutečnost pomohla k poměrně rychlému rozvoji města, který šel ruku v ruce s devastací krajiny a životního prostředí. Po roce 1989 se město začalo potýkat s vážnými problémy v oblasti zaměstnanosti, které jsou důsledkem poklesu jednostranně zaměřené výroby a útlumu těžby.⁶⁸ Od roku 1989 rovněž dochází k postupnému odlivu obyvatelstva – od 1. 1. 1989 do 1. 1. 2014 klesl počet obyvatel města o 17,2 %.

GRAF č. 7

Graf č. 7 – Vývoj počtu obyvatel města Litvínov od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.)
Zdroj: Český statistický úřad⁶⁹

⁶⁸ Integrovaný plán rozvoje města Janov

⁶⁹ https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

Z různých zpráv (Integrovaný plán rozvoje sídliště Janov, Akční plán lokálního partnerství 2010) vyplývá, že sociální problémy, se kterými se potýká město Litvínov, se nijak zvlášť neliší od problémů v obdobných městech s vyšší koncentrací ekonomicky a sociálně slabšího obyvatelstva. Jedná se především o vysokou nezaměstnanost, kriminalitu a výskyt sociálně patologických jevů.

VYSOKÁ NEZAMĚSTNANOST. Okres Most, pod nějž spadá Litvínov, se dlouhodobě potýká s velmi vysokou nezaměstnaností. V roce 2013 zde byla druhá nejvyšší míra nezaměstnanosti v ČR, podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu k 31. 12. 2013 byl 13,51 %, ⁷⁰ přičemž 30,4 % uchazečů bylo na Úřadu práce evidováno déle než 24 měsíců. Nejvíce neumístěných uchazečů mělo základní vzdělání (45,6 %), následovali uchazeči vyučení (34,2 %). ⁷¹ Vysoká nezaměstnanost je do značné míry důsledkem dřívější jednostranné orientace na těžební a chemický průmysl, ve kterém byli zaměstnáváni především nízko kvalifikovaní zaměstnanci. S ústupem průmyslové výroby přicházeli o zaměstnání ze všeho nejdříve lidé s nízkým vzděláním, citelně se to dotklo především romského obyvatelstva. ⁷²

VÝSKYT SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ VČETNĚ KRIMINALITY. Vysoký podíl sociálně slabšího obyvatelstva s sebou přináší řadu doprovodných negativních jevů plynoucích ze sociální situace těchto jedinců. Sociálně slabší obyvatelstvo je v Litvínově koncentrováno především v Janově a na ubytovnách. Nízký ekonomický status a rodinné rozpočty, které často nestačí na pokrytí základních potřeb, mohou vést k hledání alternativních zdrojů získávání ekonomických statků, například o drobné krádeže kovového materiálu.

Vyskytuje se i prostituce či prodej drog. Kolotoč nikdy nekončícího zadlužování je úzce spojen s lichvou, přičemž konflikty mezi dlužníky a lichváři nezřídka vedou k fyzickým útokům při vymáhání nesplacených pohledávek. Problémem je rovněž „černý“ odběr elektřiny či vody. ⁷³

Život v sociálně vyloučených lokalitách nenabízí mnoho atraktivního a smysluplného trávení volného času a seberealizace.

Nedostatečně podnětné prostředí společně s dalšími negativními vlivy života v sociálním vyloučení vede k rizikovému chování mládeže, které může vést k sociálně patologickým jevům (zneužívání psychotropních látek, alkoholismus, gamblerství, kriminalita, vandalismus).

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Dle „Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR“ z roku 2015 patří Litvínov mezi obce s největším počtem sociálně vyloučených osob (cca 6000). ⁷⁴

Ve městě se nacházejí dvě sociálně vyloučené lokality s vysokou koncentrací sociálně slabých – sídliště Janov a ubytovna UNO (ubytovna pro nepřizpůsobivé občany) v Dolíku při silnici I/27 na Most. ⁷⁵

SÍDLIŠTĚ JANOV. Sídliště Janov tvoří západní okraj města Litvínova a navazuje přímo na stavební část Hamry. K Litvínovu byl Janov připojen v roce 1986. Severní, zá-

padní a jižní okraj lokality jsou tvořeny zástavbou rodinných domů. Většina domů patří Stavebnímu a bytovému družstvu Krušnohor, dále pak společnosti CPI, několik bytů je v osobním vlastnictví. Část bytů je zcela prázdná, dochází k jejich postupné devastaci.

Větší vlna stěhování na sídliště začala již z kraje 90. let, z té doby jsou již zaznamenány také první neshody mezi „starousedlíky“ a nově příchozími. Tyto neshody byly dány mimo jiné příchodem ekonomicky rozdílně postavených (nejen) romských rodin, které si navzájem nerozuměly či vedle sebe nechtěly vůbec bydlet.

---

70 Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2013 a strategie APZ pro rok 2014

71 www.czso.cz/csu/czso/9-trh-prace1955

72 Most – Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality

73 Situační analýza sociálně vyloučených lokalit na území města Litvínova se zaměřením na sídliště Janov

74 Analýza sociálně vyloučených lokalit, str. 34

75 Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Litvínov na roky 2010–2013

S rostoucím počtem nových obyvatel rostl i počet těch, kteří své byty prodali a odstěhovali se jinam, přičemž uvolněné byty byly nabízeny především ekonomicky a sociálně slabým jedincům či rodinám. Téměř polovina obyvatel Janova je zadlužena.

Problémy tohoto sídliště jsou obdobné jako u jiných sociálně vyloučených lokalit – nezaměstnanost a závislost na sociálních dávkách, výskyt sociálně patologických jevů.

UBYTOVNA UNO V DOLÍKU. Ubytovna se nachází v lokalitě V Dolíku, přibližně 3 km od centra města. Správcem ubytovny je městská policie. Ubytovna bývá považována za „nejhorší adresu“ v Litvínově. Komplex sestává ze tří jednopodlažních bloků, z jedno až dvoupokojovými byty, většinou se společným sociálním zařízením a kuchyní. Jedna místnost v ubytovně je využívána Městskou policií jako služebna, dále je zde noclehárna pro osoby bez přístřeší. Ubytovna je majetkem města.

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A Hnutí A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

Dlouhodobě neuspokojivá a dostatečně neřešená sociální situace nahrávala protiromským seskupením. Situace v Litvínově se vyhroutil v průběhu října – listopadu 2008. V Janově začaly 4. 10. 2008 působit tzv. „ochranné sbory Dělnické strany“. Jejich přítomnost se nelíbila místním Romům, kteří na ně reagovali vulgaritami.

V úterý 27. května 2008 proběhla akce s názvem „Stop zneužívání sociálního systému nepřizpůsobivými občany“, hlavním organizátorem byl Patrik Christian Cmorej, litvínovský zastupitel za stranu Zelených. Situace postupně gradovala až do 18. října, kdy se na nepovolené demonstraci sešlo cca 400 lidí – neonacistů a sympatizantů Dělnické strany, ale i řada obyvatel Janova (tzv. první bitva o Janov). Demonstranti chtěli pochodovat až do Janova. Demonstrantům přišel oznámit starosta města Milan Šťovíček, že demonstrace je nepovolená, ti na to však nereagovali. Policie bránila demonstrantům v opuštění náměstí, tedy i v pochodu do Janova, ti však po policii začali házet dlažební kostky. Nakonec se skupině demonstrantů podařilo proniknout skrz policejní zábrany a dostat se do Janova. Celá akce trvala několik hodin, ke střetu s litvínovskými Romy nakonec nedošlo. Kromě demonstrantů se u janovského baru Calypso sešlo cca 300 Romů, které přijel podpořit romský zastupitel z Obrnic Radek Grun-dza. Následující demonstrace (17. listopadu, opět pořádána Dělnickou stranou) se zúčastnilo kolem 1500 lidí. Část demonstrujících se snažila napadnout romské byty. Po několikahodinovém střetu policie útočníky zastavila a obě skupiny od sebe oddělila. Další demonstrace proběhla 13. prosince – na shromáždění, kde měl hlavní slovo místopředseda Dělnické strany Petr Kotáb, dorazilo cca 150 lidí. Organizovaný pochod byl zakázán, demonstrující se tak vydali po skupinkách „na procházku do Janova“.

Kolem 60 lidí došlo až ke kruhovému objezdu, kde došlo 17. listopadu ke střetům demonstrantů s policisty – účastníci pochodu zde zapálili svíčky. Část účastníků chtěla pokračovat až do centra Janova, policie je tam však nepustila.

Protiromské demonstrace pokračovaly i v roce 2009. 24. ledna cca 30 členů DS (tzv. Ochranné sbory DS) pochodovalo sídlištěm Janov. Na následující tiskové konferenci v Mostě vyzval předseda DS vedení Litvínova k odstoupení – pokud by k němu nedošlo, chtěla DS po 15. únoru vytvořit tzv. „vzdor-radnici“. 14. března členové a příznivci DS představili v litvínovském Zámeckém parku svého stínového starostu – 33letého středoškolského učitele Vladana Reňáka. Následoval pochod Janovem, který se obešel bez potyček. V březnu byl sesazen starosta Milan Šťovíček (ODS), který zahájil v Janově tzv. nulovou toleranci. Nahradil jej Daniel Volák (ODS). 4. května se na náměstí Míru uskutečnila demonstrace proti neonacismu, které se zúčastnil i tehdejší ministr pro lidská práva Michael Kocáb.

V komunálních volbách v roce 2010 získala v té době již přejmenovaná Dělnická strana sociální spravedlnosti (DSSS) 4,23 % hlasů – i přes poměrně velkou podporu však nezískala žádné místo v zastupitelstvu.

Kromě výše uvedených demonstrací probíhaly od roku 1999 každoročně pochody k uctění památky Miloše Reha, skinheada ubodaného v potyčce s Romy, kterou Reho, příznivce Vlastenecké fronty, spolu s kumpány sám vyvolal. V roce 2015 již pochod neproběhl. Dopravní podnik měst Mostu a Litvínova povolil ve svém areálu umístění mramorové pamětní desky. Tehdejší starosta města Daniel Volák (ODS) nebral v potaz argumenty, že tak vznikne oficiální poutní místo pro příznivce ultrapravice.⁷⁶

POLITIKA NULOVÉ TOLERANCE

Vedení města reagovalo na situaci na sídlišti Janov a ubytovnách zavedením politiky tzv. „nulové tolerance“. Principem je zvýšená represe na úkor prevence. Došlo například k zintenzivnění denních i nočních hlídek, pracovníci odboru sociální péče docházeli v doprovodu městské policie na kontroly do domácností. Částečně omezen byl i provoz heren. Zakázáno je popíjení alkoholu na veřejnosti, umístování předmětů, které slouží k odpočinku ven či sezení na prvcích, které k tomu nejsou určeny.

PŮSOBNÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

Litvínov patřil k 13 obcím, ve kterých probíhal pilotní program koordinovaného přístupu v sociálním začleňování. Agentura pro sociální začleňování a město Litvínov spolupracovali v letech 2009 až 2013. Memorandum o spolupráci tehdy podepsal starosta města Daniel Volák (ODS), přítomen byl rovněž místostarosta Martin Klika (ČSSD). Daniel Volák byl dle svých slov zastáncem represe.⁷⁷

Během spolupráce a Agenturou došlo k rozvoji terénní sociální služby či k částečnému omezení provozu heren. Rovněž byl zaveden systém dostupného bydlení. Po ukončení tříleté spolupráce probíhala i nadále konference a příležitostná expertní setkávání.

V roce 2015 došlo ke znovunavázání spolupráce, memorandum o spolupráci podepsala starostka Kamila Bláhova (ANO). Očekávaným cílem spolupráce je především získání finančních prostředků k realizaci kroků vedoucích

ke zlepšení situace v Janově i celém Litvínově.⁷⁸

NEZISKOVÉ ORGANIZACE. V Litvínově působí řada NNO, například:

– Diakonie Českobratrské církve evangelické – Středisko sociálních služeb Most.

– Oblastní charita Most – provoz Komunitního centra Litvínov Janov, sociální poradny Janov a Nizkoprahového zařízení pro děti a mládež Domino.

– Společný život – terénní sociální práce.

MĚSTSKÁ POLICE LITVÍNŮV. Městská policie se zaměřuje i na prevenci sociopatologických jevů ve městě. Je například provozovatelem Nizkoprahového centra (pro děti a mládež) Jaklík, pořádá besedy se žáky mateřských a základních škol. Ve městě působí rovněž asistenti prevence kriminality.

Zdroje:

- *Evaluace v lokálních partnerstvích, Období 2008–2010 – část III.: Litvínov*
- *Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit – české lokality (www.gac.cz)*
- *Situační analýza sociálně vyloučených lokalit na území města Litvínova se zaměřením na sídliště Janov*
- *Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb města Litvínova na roky 2010–2013*
- *Akční plán lokálního partnerství Litvínov 2010*
- *Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR (www.gac.cz)*
- *Integrovaný plán rozvoje sídliště Janov*
- *Akční plán lokálního partnerství 2010*
- *Český statistický úřad*
- *Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2013 a strategie APZ pro rok 2014*
- *Mostecký deník*

---

77 „Já dělám rozhodně víc a jsem zastáncem represe. Výchovy už v tomto ohledu bylo dost. Myslím si, že represe přináší výsledky, aby se lidem v Litvínově žilo lépe.“ <http://zpravy.aktualne.cz/domaci/starosta-litvinova-petice-je-mi-zcela-ukradena/r~i:article:636154/>

78 <http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/mesto-litvinov-a-agentura-pro-socialni-zaclenovani-podepsaly-memorandum-o-spolupraci--130539/>

LOKALITA OBRNICE

Stručná charakteristika lokality

Obec Obrnice se nachází v Ústeckém kraji, cca 3,5 km východně od města Mostu. Obec se rozkládá v údolí Českého středohoří. Obec tvoří osady: Obrnice, Chanov a České Zlatníky. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1282, až do konce feudalismu byla většinou uváděna jako majetek osekého kláštera. V 16. století převažoval v soupisech poddaných počet českých jmen, postupně však v obci přibývalo německých obyvatel. V 19. století tvořily obec statky a chalupy rolníků a většina obyvatel již byla německá. Postupný rozvoj průmyslu a hornictví na Mostecku byl příčinou nárůstu počtu obyvatel.

V září 1938 bylo území obce vyhlášeno za německé, během 2. světové války zde byly zajatecké a pracovní tábory. České obyvatelstvo bylo v té době donuceno k přestěhování do vnitrozemí. V roce 1945 se po osvobození vrátilo české obyvatelstvo do Obrnic, zároveň došlo ve dvou vlnách k odsunu obyvatelstva německého.

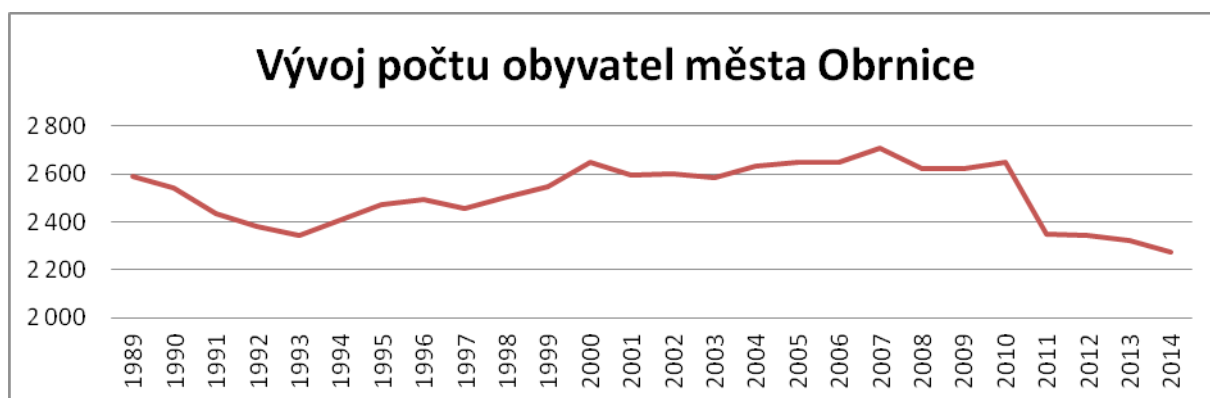
Od roku 1962 byl v obci těžen a zpracováván bentonit (Severočeské keramické závody). Obec se měla stát střediskovou obcí, proto započala v roce 1973 výstavba panelového sídliště, které mělo sloužit především jako zázemí pro pracovníky okolních závodů. Vesnická výstavba byla zčásti zbourána a nahrazena panelovými sídlišti dnes nazývanými Velké a Malé sídliště.

Romové ze Slovenska začali do obce přicházet v rámci organizované migrace za prací v poválečných letech. Díky těžbě zanikla řada vesnic – z nich a taktéž z Mostu začali být Romové stěhováni rovněž do Obrnic. V 80. letech přišly do obce další rodiny nejenom ze Slovenska, ale i z vnitrozemí České republiky.

V 90. letech došlo i v Ústeckém kraji k restrukturalizaci způsobné útlumem těžby, což vedlo k hromadnému propouštění zaměstnanců. I v Obrnicích byli Romové prvními, které nezaměstnanost postihla, přičemž tato skutečnost je dána jejich nízkou kvalitací i nadále přetrvávající diskriminací na trhu práce.

K 1. 1. 2014 žilo v obci Obrnice 2274 obyvatel, což je nejmenší počet od roku 1989. Nejvíce obyvatel mezi roky 1989 – 2014 pak v obci žilo v roce 2007 – konkrétně 2 706 obyvatel. Podle kvalifikovaného odhadu činí podíl Romů více než cca 40 %.⁷⁹ Na strukturální změnu skladby obyvatel obce měla velký vliv hlavně privatizace bytového fondu, v rámci které se staly vlastníky velkého počtu bytů a bytových domů soukromé právnické i fyzické osoby. Prodej bytů v obci Obrnice byl zahájen v roce 2002.⁸⁰ Noví vlastníci sdružení do společenství vlastníků jednotlivých panelových domů, začali byty prodávat (buď přímo realitním kancelářím či jejich prostřednictvím). Díky nízkým cenám skupovaly nemovitosti hlavně ty realitní kanceláře, které dále zprostředkovaly prodej levných bytů nízkopříjmovým a/nebo sociálně vyloučeným osobám (hlavně z Prahy a okolí). Postupně se tak zvyšoval počet socioekonomicky slabšího obyvatelstva v obci, což vedlo ke zhoršujícím se životním podmínkám. Především mladí lidé začali z Obrnic odcházet. S nárůstem socioekonomicky slabšího obyvatelstva docházelo postupně k nárůstu výskytu sociopatologických jevů – především drobné kriminality, vandalismu, prodeje a zneužívání psychotropních látek. Postupně přibývalo domácností, které neplatily nájem a služby s bydlením spojené.

GRAF č. 8

Graf č. 8 – Vývoj počtu obyvatel obce Obrnice od roku 1989 do roku 2014 (stav k 1. 1.)
Zdroj: Český statistický úřad⁸¹

79 Evaluační zpráva lokality Obrnice – Demografické informační centrum, o.s.

80 V roce 2008 byla privatizace bytů ze strany obce ukončena, důvodem byla zvyšující se negativní dopad změny skladby obyvatelstva a zhoršující se podmínky pro kvalitní bydlení.

81 https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

VYBRANÉ SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

Jak již bylo uvedeno výše, jsou největšími problémy Obrnic sociopatologické jevy a nezaměstnanost.

VYSOKÁ NEZAMĚSTNANOST. Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 tvořil v Obrnicích 17,63 %.⁸² U mladých lidí je problémem demotivace k pokračování ve vzdělávání na středních školách či k absolvování re/kvalifikačních kurzů a nízká motivace k nástupu do zaměstnání.

U dospělých v produktivním věku je překážkou pro uplatnění se na trhu práce nízká kvalifikace a dlouhodobá nezaměstnanost. Problémem je i vysoká zadluženost řady obyvatel, která může snižovat motivaci pro nástup do zaměstnání.

VÝSKYT SOCIOPATOLOGICKÝCH JEVŮ. Obec Obrnice se potýká především s drobnou kriminalitou, vandalismem (ničení bytů a chodeb), výrobou, prodejem a zneužíváním psychotropních látek, alkoholismem, gamblerstvím (u mladých i starších obyvatel). V rámci prevence a potírání některých výše uvedených jevů vydala obec Obrnice několik závazných vyhlášek, mezi nejvýznamnější patří:

- Vyhláška č. 4/2006, o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- Vyhláška č. 1/2010, o zákazu požívání alkoholických nápojů na stanovených veřejných prostranstvích obce Obrnice,
- Vyhláška č. 1/2012, o regulaci provozování sázkových her, loterií a jiných podobných her.

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

V obci se vyskytují dvě sídlištní sociálně vyloučené lokality, které se nacházejí na jižním a východním okraji Obrnic a hovorově se označují jako Malé a Velké sídliště. Obě sídliště tvoří celkem 25 panelových domů o třech až sedmi podlažích. Přibližně polovinu obyvatel sídlišť tvoří Romové. Velká část obyvatel sídlišť je závislá na sociálních dávkách, kvůli nízké kvalifikaci je problematické jejich zapojení se na pracovní trh (odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel je 98 %). Bytový fond je převážně ve vlastnictví společenství vlastníků jednotek, dále je vlastníkem soukromá společnost, jen malou část vlastní obec. Obě sídliště tvoří funkční celek s původní zástavbou rodinných domů.

Cestu ke vzniku sociálně vyloučených lokalit odstartoval levný prodej bytů do soukromého vlastnictví. Problematické se jeví chování realitních kanceláří, které vlastní jednotlivé bytové jednotky, neudržují je, čímž v rámci společenství vlastníků jednotek blokuje zlepšování podmínek bydlení. Realitní kanceláře navíc často nabízejí nájemníkům nevýhodné a krátkodobé nájemní smlouvy (může tak docházet k větší cirkulaci obyvatelstva). Mezi největší problémy patří rovněž (především drobná) kriminalita, zadluženost, vysoká nezaměstnanost, problémy spojené s občanským soužitím (rušení nočního klidu), vandalismus, zneužívání návykových látek, gamblerství, lichva.

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A HNUTÍ A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

V obci nebyly identifikovány snahy o vyvolání rasové neshášenlivosti (nepokoje, pochody apod.), přičemž k tomu velmi přispívá vedení obce, které se systematicky snaží realizovat opatření vedoucí k podpoře společného soužití obyvatel obce Obrnice. V roce 2011 schválili zastupitelé obce Strategický plán sociálního začleňování Obrnic 2011–2013. V roce 2013 převzala ve Štrasburku starostka obce Drahomíra Miklošová (ODS) ocenění DOSTA! udělované Radou Evropy za inovativní obecní či měst-

ský projekt podporující romskou integraci, bojující proti diskriminaci Romů či zvyšující povědomí o romské kultuře i právech. V rámci projektu vznikla také příspěvková organizace, která poskytuje čtyři druhy sociálních služeb (např. nízkoprahové centrum pro mládež, ambulantní nebo terénní sociální služby), vznikly projekty na podporu zaměstnanosti či projekty zaměřené na problematiku bydlení. Dále byl do obce zaveden kamerový systém, v ulicích začali působit preventivní kriminality.

PŮSOBENÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

V Obrnicích působí Agentura pro sociální začleňování již od roku 2010. Iniciátorem lokálního partnerství byla tehdejší místostarostka a nyní starostka Drahomíra Miklošová. Obec je známá svým aktivním přístupem ke spolupráci. Jelikož jsou Obrnice nedaleko mosteckého sídliště Chanov, je obec vystavena i řadě externích vlivů (migrace).

Smysluplné trávení volného času pro děti a mládež zajišťuje Komunitní centrum Duhovka. V obci dále působí příspěvková organizace Obrnické centrum sociálních služeb, které nabízí terénní program „Spolu v ulicích“, odborné sociální poradenství v rámci „Obrnické sociální poradny“, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Vulkán a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi „Olivín“.

Zdroje:

- *Strategie nakládání s bytovým fondem ve vlastnictví obce Obrnice.*
- *Koncepce prevence kriminality Obce Obrnice a lokalit ve správním obvodu obce na období 2014–2017*
- www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/obrnice-byly-ve-strasburku-oceneny-za-projekty-romske-integrace
- *Evaluační zpráva lokality Obrnice - Demografické informační centrum, o.s.*
- *Výroční zpráva za rok 2013 – Obrnické centrum sociálních služeb, příspěvková organizace*
- *Program rozvoje obce Obrnice na období 2008–2013*
- *Strategický plán sociálního začleňování – Obec Obrnice 2013–2015*
- *Strategický plán sociálního začleňování – Obec Obrnice 2011–2013*
- *Měsíční statistická zpráva, prosinec 2014, Krajská pobočka Úřadu práce v Ústí nad Labem*
- *Český statistický úřad*

LOKALITA KRUPKA

Stručná charakteristika lokality

Město Krupka vzniklo na počátku 14. století jako hornické město. Krupka se začala rychle rozvíjet po husitských válkách zejména v souvislosti s těžbou cínu. Z města, které bylo ještě počátkem 20. století převážně německé, bylo po druhé světové válce německé obyvatelstvo vysídleno a nahrazeno obyvatelstvem z vnitrozemí České republiky.

Ačkoliv Krupka leží nedaleko mezinárodní silnice spojující Drážďany s Prahou, míra nezaměstnanosti ve městě je jednou z nejvyšších v republice. Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 tvořil 9,15 %.⁸⁶ Nedostatkem pracovních příležitostí jsou postiženi především lidé bez kvalifikace. Problémem řady jednotlivců i domácností je také zadlužení na energiích, nájmu a gamblerství.

Graf níže znázorňuje vývoj počtu obyvatel mezi roky 1989–2014. Jak je z grafu patrné, nedochází k zásadním výkyvům v počtu obyvatel města.

GRAF č. 9

Graf č. 9 – Vývoj počtu obyvatel města Litvínov od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.).
Zdroj: Český statistický úřad.⁸⁷

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

Sociálně znevýhodnění obyvatelé Krupky bydlí především v horní části sídliště Maršov, které tvoří 17 víceposchodových domů v ulicích Karla Čapka a Dukelských hrdinů. Podle odhadů žije v současnosti v těchto dvou ulicích až kolem 4000 osob.⁸⁸ Podíl Romů v této lokalitě přitom činí až 70 %. Podíl cizinců zejména ze Slovenska a Ukrajiny činí dalších 10 %.

Důvodem takovéto skladby obyvatelstva sídliště je především cena, za kterou tyto byty po privatizaci bytového fondu Krupky a okolí pořídily realitní kanceláře.

V 80. letech plánovala vláda bývalé ČSSR zbourat kvůli těžbě uhlí některá města v Podkrušnohoří. Pro jejich obyvatele proto stavěla náhradní bydlení. Na nucené stěhování už ale nedošlo, a když se přidal útlum těžkého průmyslu, v regionu zbylo poměrně dost volných bytů. Ceny bytů se staly jedněmi z nejnižších v republice.

Největší vinu na tom, že se sídliště v posledních letech změnilo v ghetto, mají realitní kanceláře. Podle slov starosty Krupky z 90. let Pavla Malečka (Zdravá Krupka), realitní kanceláře „kupovaly za levno domy s problémovými občany třeba v Kolíně, Mladé Boleslavi nebo v Praze, pak jim koupily nové bydlení tady a opravené byty se ziskem prodaly.“ Největším problémem je podle starousedlíků ze sídliště fakt, že řada lidí zde využívá bydlení pouze coby „přestupní stanici“, což jim neumožňuje navázání vztahu k místu a k ostatním obyvatelům.

Napjatý vztah majoritního obyvatelstva s romskou menšinou ilustruje výrok bývalého starosty Milana Puchera (ODS), který v květnu 2011 prohlásil, že „... *jsme v situaci, kdy může lidem dojít trpělivost, a začnou si zakládat občanské hlídky, nebo to celé zajde ještě mnohem dál.*“⁸⁹

PŮSOBENÍ PRAVICOVÝCH STRAN A Hnutí A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

Dalším palčivým problémem obyvatel města byly opakované pochody Dělnické strany sociální spravedlnosti (DSSS),⁹⁰ dříve Dělnické strany (DS) sídlištěm.

Dělnická strana prošla Krupkou dvakrát již v roce 2009. Přibližně 40 členů tzv. ochranných sborů DS pochodovalo městem 18. dubna – chtěli monitorovat situaci, a to údajně na žádost místních občanů, kteří jsou prý „ohrožováni nepřizpůsobivými občany.“⁹¹ 25. dubna pak asi 50 členů a sympatizantů DS prošlo Krupkou opět.

K prvnímu zákazu shromáždění této strany v ulicích města došlo až v březnu 2010, kdy se městský úřad rozhodl nepovolit akci DSSS, která se měla konat 7. května na Mariánském náměstí, protože na stejnou dobu a místo bylo nahlášeno již předvolební shromáždění Křesťanské a demokratické unie – Československé strany lidové (KDU-ČSL). V dubnu došlo v Krupce k útoku dvou romských mladistvých na dvanáctiletého chlapce z dětského

domova v Duchcově. Podle jeho výpovědi se ho pachatelé ptali, jestli ví, co dělal Hitler za války cikánům, a řekli mu, že to samé udělají s ním, protože je bílý. V následujících měsících používali tuto událost zástupci DSSS v Krupce jako záminku k dalším pochodům městem.

V roce 2010 odpověděl tehdejší starosta Krupky Milan Puchar (ODS) v městském měsíčníku Radnice na otázku, s kým chce po komunálních volbách spolupracovat a jestli by to uměl i s Dělnickou stranou slovy: „... *nemám problém ani s představiteli krupské Dělnické strany. Známe se osobně a všechny schůzky, které jsme spolu měli, proběhly velmi korektně a ve slušném duchu.*“⁹² Jeho výrok přes mluvčího vlády Martina Kupku komentoval tehdejší premiér Petr Nečas (ODS) slovy: „*Je nepřijatelné, aby ODS spolupracovala se stranou, která se veřejně přihlásí k neofašismu či jiné podobné ideologii. To samozřejmě platí i pro komunální úroveň.*“⁹³

---

87 https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

88 Přesný počet obyvatel v této lokalitě není možné určit. Velká část jejího obyvatelstva zde totiž není přihlášena k trvalému pobytu.

89 <http://denikreferendum.cz/clanek/10441-krupka-v-zastupitelstvu-neonaciste-porazeni-chteji-stehovat-ghetto>

90 Dělnická strana sociální spravedlnosti se hlásí k přímému nástupnictví Dělnické strany, kterou v únoru 2010 rozpustil Nejvyšší správní soud, protože v programu, idejích a symbolech strany nalezl xenofobní a šovinistické prvky, rasistický podtext a návaznost na nacionální socialismus.

91 www.lidovky.cz/ds-monitorovala-krupku-na-teplickou-d60-/zpravy-domov.aspx?c=A090418_144315_In_domov_mel

92 http://zpravy.idnes.cz/starosta-krupky-z-ods-pripustil-spolupraci-s-delniky-necas-je-proti-1i4-/domaci.aspx?c=A100813_193949_domaci_js

93 dtto

V roce 2010 ústecký soud zneplatnil komunální volby v Krupce a následně i jejich opakování. Důvodem bylo kupčení s hlasy ve prospěch sdružení Šance pro město, které ve volbách se ziskem šesti mandátů zvítězilo před ODS, KSČM a ČSSD. Podle ústeckého soudu byl výsledek voleb ovlivněn hlasy zdejších Romů, které k volební místnosti v ZŠ Maršovská svázelo dodávkové auto. Město Krupka tak zůstalo bez zastupitelstva celý rok.

I přes nesouhlas radnice města Krupky byl Krajským soudem v Ústí nad Labem v březnu 2011 zrušen zákaz pochodů DSSS pro jeho nedostatečné zdůvodnění. Hned

v průběhu prvního pochodu přívrženců DSSS sídlištěm Maršov (9. dubna 2011) došlo k násilnému zákroku policistů proti účastníkům shromáždění s ekumenickou bohoslužbou. Pokojné náboženské shromáždění rozehnali policisté, aby umožnili průchod členů a sympatizantů DSSS na sídliště Maršov. V říjnu 2011 se po druhém opakování komunálních voleb v Krupce po roce absence ustanovilo nové zastupitelstvo. Starostou se stal dosavadní místostarosta Zdeněk Matouš (Šance pro město). Po uznání třetích voleb soudem uzavřely koaliční smlouvu všechny strany vyjma Zdravé Krupky a DSSS.

PŮSOBNÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

V srpnu 2011 začala v Krupce působit Agentura pro sociální začleňování (ASZ). Z důvodu chybějícího vedení města bylo lokální partnerství ustaveno až v lednu 2012. Podle výsledků vstupní situační analýzy ASZ nepokrývaly nástroje města potřeby svých obyvatel. Město reflektovalo, že zde není řešena bytová situace sociálně vyloučených jedinců a rodin, nebyl vytvořen komunitní plán sociálních služeb ani koncepce prevence kriminality. Spoluprací s ASZ byl pověřen místostarosta Jaroslav Dubský (KSČM) a jeden ze zastupitelů města. Ostatní členové zastupitelstva nebyli o aktivitách lokálního partnerství s ASZ informováni. Krom toho zástupci některých stran v zastupitelstvu předložené návrhy týkající se opatření sociální integrace na sídlišti Maršov opakovaně odmítali. V tomto směru byli nejaktivnější dva zastupitelé⁹⁴ z DSSS.

O nedostatečném zájmu zastupitelstva o zlepšení stávající situace na sídlišti Maršov přinejmenším do srpna 2012 (evaluační zprávy vytvořené pro Úřad vlády ČR)⁹⁵ svědčí zrušení vyhlášky, která regulovala hazard na území

obce, a naopak zavedení vyhlášky č. 3/2012 o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a estetického vzhledu města, na základě které mohou obyvatelé sídliště sedět jen na vybraných veřejných prostranstvích a k tomu určených veřejných lavičkách, které však v lokalitě Maršov nejsou vůbec přítomny.

V květnu 2012 vzniklo občanské sdružení Konexe, které je personálně, organizačně i ideově propojeno s nezávislou iniciativou Nenávist není řešení. Tato iniciativa podporuje Romy hlavně při pochodech rasistů a neonacistů. Většina členů sdružení jsou Romové z lokalit, kam v minulosti směřovaly pochody neonacistů, kteří nechtějí, aby se tato situace opakovala.

Ve sdružení jsou zapojeni i zástupci majoritního obyvatelstva Krupky a okolí, kteří se dlouhodobě angažují v boji proti rasismu a neonacismu.

V říjnu 2013 Krupka omezila novou vyhláškou počet hracích automatů i heren ve městě. Po začátku nového roku (2014) zůstali ve městě z devatenácti heren jen čtyři.

Zdroje:

- „Evaluace v lokálních partnerstvích v lokalitách z roku 2011“, Demografické informační centrum, o.s.
- Agentura pro sociální začleňování
- Měsíční statistická zpráva – prosinec 2014, Krajská pobočka ÚP v Ústí nad Labem

- Český statistický úřad
- Teplický deník
- Deník Referendum
- iDnes.cz

94 Celkový počet členů zastupitelstva v Krupce byl v tom období 21

95 Evaluace lokality Krupka byla provedena v rámci projektu „Evaluace v lokálních partnerstvích v lokalitách z roku 2011“ pro Úřad vlády České republiky – Odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách. Byla zhotovena Demografickým informačním centrem, o.s. v roce 2012 na základě pozorování v období květen až srpen 2012.

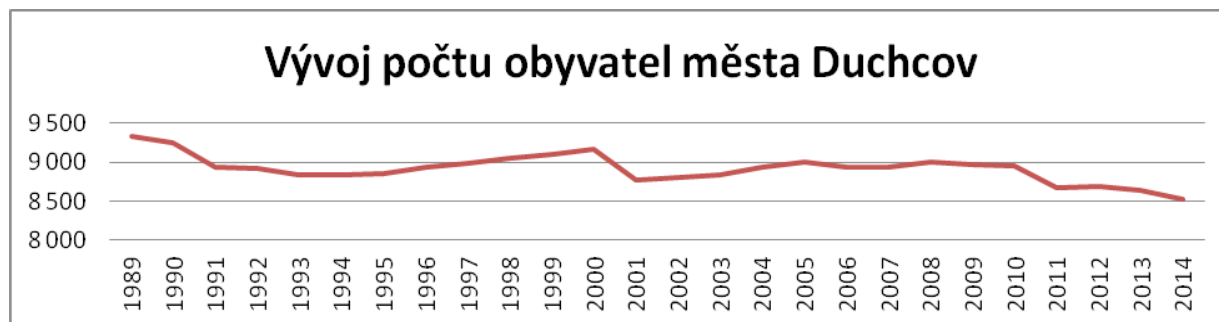
LOKALITA DUCHCOV

Stručná charakteristika lokality

Historie města sahá do 12. století. Koncem 18. století v místním zámku pobýval i zemřel Giacomo Casanova. V roce 1763 zde vzniká manufaktura na výrobu punčoch. Po rozvoji železnice ve druhé polovině 19. století, která přináší Duchcovu status důležité dopravní křižovatky, se ve městě začíná s povrchovou těžbou hnědého uhlí. Dále je založen cukrovar a sklárna.

V současnosti je devítitisícové město rozděleno na jižní a severní část. Severní část tvoří běžná zástavba s pestrou skladbou obyvatelstva. Jeho jižní část byla ovlivněna dlouhodobou stavební uzávěrou způsobenou tím, že se zde počítalo s rozšířením dolů. Lidé se stěhovali do nových sídlišť a jih chátral. Od roku 1994 se tamní sedmipodlažní domy prodávaly dokonce pouze za cenu pozemku, což přivábilo spekulanty a Romy z jiných regionů Česka i ze Slovenska. Kromě sociálně vyloučených romských rodin zde bydlí i neromské rodiny v lepší situaci, starousedlé integrované maďarské romské rodiny ohrožené sociálním vyloučením a zbytky majoritního obyvatelstva z doby, kdy byla jižní část města ještě lukrativní čtvrtí. Počet obyvatel klesl od 1. 1. 1989 do 1. 1. 2014 o 8,6 %.

GRAF
č. 10

Graf č. 10 – Vývoj počtu obyvatel města Duchcov od roku 1989 do roku 2014 (k 1. 1.)
 Zdroj: Český statistický úřad⁹⁷

SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉ LOKALITY

V jižní části města žije kolem 1000 až 1200 sociálně slabších obyvatel, z toho 70 až 90 procent tvoří Romové. Mnozí zde žijící cizinci (Bulhaři, Vietnamci, Maďaři, Slováci, Ukrajinci) nemají v ČR trvalé bydliště.

Osada Viktorina je lokalita s velkým podílem sociálně slabších obyvatel. Nachází se u vlakové a autobusové zastávky u silnice vedoucí z Duchcova na Osek. Dříve sem byli vystěhováváni neplatiči z městských bytů. K tomu

již v současné době nedochází a stav lokality se oproti předešlým letům zlepšil. Necelý kilometr odtud je osada Stará Gisela. Lokalita je určena pro neplatiče z městských bytů, objekt byl v letech 1996–1997 upraven na holobyty. Je zde pouze studená voda, společné WC, topení v kamnech na tuhá paliva a elektřina. Výrazně se zhoršuje stav domů. Věk obyvatel lokality se pohybuje mezi 30 a 45 lety. Lidé zde žijící jsou nezaměstnaní a zadlužení.⁹⁸

PŮSOBNÍ AGENTURY PRO SOCIÁLNÍ ZAČLEŇOVÁNÍ, NNO A DALŠÍCH INICIATIV

V srpnu 2011 začala v Duchcově působit Agentura pro sociální začleňování (ASZ) s cílem nastartovat komplexní podporu obce a dalších partnerů při řešení problematiky sociálního vyloučení.

Její cíl byl však od počátku jejího fungování ohrožen záměrem zastupitelstva města prodat městské nájemní domy v lokalitě Jižní Duchcov a v lokalitě Viktorina. Jednalo se přitom o domy obývané v drtivé většině sociálně slabými rodinami, které většinou řádně plní své závazky vůči městu.

Na prosincovém jednání města s pracovní skupinou lokálního partnerství Duchcov navrhli členové supiny kompromisní variantu – město by prodalo jen část bytů, aby mu zůstal dostatek bytů pro občany města. Vzhledem k nekompromisnímu požadavku kupců o privati-

zování všech bytů koaliční zastupitelé tento kompromis odmítli. Návrhy opatření, která ve městě plánovala ASZ se svými partnery uskutečnit, byly odmítnuty. Jednalo se o provozování nízkoprahového zařízení pro děti a mládež ve věku 15-26 let, poskytování sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, posílení terénní sociální práce a dluhového poradenství, vytvoření systému prostupného zaměstnávání pro občany Duchcova, vybudování systému prostupného bydlení, vytvoření podmínek k rozjezdu sociální firmy, navýšení kapacity mateřských škol a omezení provozu výherních automatů a videoloterijních terminálů na území města o 50 procent. V důsledku tohoto neúspěchu rozhodli členové Monitorovacího výboru ASZ v lednu roku 2012 o ukončení spolupráce ASZ s městem Duchcov.

⁹⁷ https://www.czso.cz/staticke/cz/obce_d/index.htm

⁹⁸ Situační analýza Duchcov. Demografické informační centrum, o.s., 2011, Praha

PŮSOBNÍ PRAVICOVÝCH STRAN A HNUTÍ A RASOVĚ MOTIVOVANÉ KONFLIKTY

V květnu 2013 došlo v Duchcově k napadení dvou manželů, kteří následkem toho skončili v nemocnici. Pachateli byla pětice Romů. Muži a ženy ve věku od 16 do 44 let byli obviněni z těžkého ublížení na zdraví a výtržnictví. V reakci na napadení svolali na 29. května dva místní představitelé DSSS – Jan Dufek a Jindřich „Pindá“ Svoboda – demonstraci. Jan Dufek byl v minulosti odsouzen za hajlování, nedovolené ozbrojování a zneužívání sociálních dávek. Jindřich „Pindá“ Svoboda se v médiích vyjadřuje ve smyslu, že si nepřeje násilné střety, ale na svůj facebookový profil po zveřejnění videozáznamu napadení manželů napsal: „Zmrdí černý! Vyvraždit je všechny! Jak dlouho to ještě budeme tolerovat? Navrhuj klidně Casanovský, je čas se sjednotit a dát jim už kurva co proto! Jdu se vyblejt a pak si du nabrousit nože...“⁹⁹ Po skončení shromáždění, které čítalo kolem 500 lidí, se část demonstrantů vydala směrem k domům obývaných Romy a pokusila se prolomit policejní zábrany. Policejní těžkooděnci použili vodní děla i slzný plyn. Bylo zraněno pět lidí včetně dvou policistů. Zadrženo bylo 22 osob. Policisté zajistili celkem 34 zbraní a předmětů, které by se daly jako zbraň použít.¹⁰⁰ Demonstrace se zúčastnila i starostka města Jitka Bártoová. Jenom několik desítek metrů od místa demonstrace se na mítinku občanského sdružení Konexe sešli Romové. Jejich shromáždění proběhlo bez jakýchkoli problémů. K vyhocení atmosféry v Duchcově přispěla i tehdejší starostka města Jitka Bártoová, když na webovou stránku města umístila následující prohlášení: „V pátek 17. 5. v pozdních večerních hodinách došlo v duchcovské ulici Bratři Čapků k brutálnímu napadení manželského páru. Pachatelé byli zadrženi a vše řeší Policie České republiky. Vedení města vysílá jednoznačný signál směrem k nepřizpůsobivým a zákon porušujícím osobám. Jsme připraveni využít veškerých možností k ochraně zdraví a majetku svých občanů a k postihování nepřizpůsobivých a agresivních jedinců. Dojde k posílení hlídek městské policie a společnému nekompromisnímu postupu všech odborů MÚ Duchcov. Řady duchcovských policistů posílí příslušníci krajské pořádkové jednotky.“¹⁰¹ Po tomto prohlášení zavedlo město podle vzoru Litvínova režim takzvané nulové tolerance a provádělo kontroly u všech Romů bez ohledu

na to, jestli se něčeho dopustili či nikoli. Pracovníci města kontrolovali přímo v bytech, zda se rodiče řádně starají o děti, zda nedochází k nelegálnímu odběru elektřiny, zda platí za odvoz odpadu nebo za psa. Na červnovém zasedání zastupitelů byl pak čtyřmi zastupiteli včetně tehdejšího místostarosty (současného starosty) Zdeňka Šimbery předložen dokument „Opatření na řešení problematiky s nepřizpůsobivými obyvateli města Duchcova“, ve kterém je například zmiňovaná potřeba dělit sociálně vyloučené občany na „nepřizpůsobivé“ a „spolupracující“.¹⁰²

K další demonstraci přívrženců DSSS v Duchcově došlo 22. června 2013. V rámci této demonstrace došlo opět ke střetům s policisty. Mítinku se zúčastnilo cca 1000 příznivců DSSS. Ve stejný den uspořádalo sdružení Konexe ve spolupráci s iniciativou Otrokem rasy ve městě veřejné shromáždění za lepší sousedské vztahy s kulturním doprovodným programem, které nazvali *Čhikathar het/Z bahna ven*. Příznivci DSSS se snažili prolomit policejní kordón a dostat se k Romům. Policii se podařilo obě skupiny udržet od sebe. K dalšímu střetu s policií došlo později na náměstí Jiřího z Poděbrad. Další demonstrace, tentokrát na podporu protestů v Českých Budějovicích, proběhla 13. července, té se však zúčastnilo jen cca 50 lidí a vše proběhlo v poklidu (akce však nebyla ohlášena). 5. srpna uspořádalo několik příznivců krajní pravice „pochod“ na koupaliště – chtěli si ověřit, zda Romové „nedělají problémy“. 17. srpna proběhlo v rámci „Czech Lion Tour“ pořádaného skupinou Čeští lvi tzv. „shromáždění a pouliční průvody proti kriminalitě, porušování zákonů Policií ČR, za práva všech slušných občanů“. Demonstrace se zúčastnilo asi 20 lidí.¹⁰³ Mnohonásobně více lidí přišlo na akci svolanou předsedou duchcovské organizace DSSS Jindřichem Svobodou, která se konala 24. srpna. Projevu naslouchalo cca 500 lidí, pochodu se zúčastnilo již cca 1000 lidí. Po ukončení oficiálního pochodu se asi stovka zúčastněných vydala na trasu pochodu znova.

Došli až ke starému duchcovskému nádraží, dál už je policie nepustila.¹⁰⁴

Demonstrace pokračovali i v průběhu roku 2014. Již v březnu proběhla v Duchcově demonstrace DSSS, kterou její představitelé svolali na protest proti občanskému

99 <http://domaci.eurozpravy.cz/zivot/71046-zm-di-cerny-vyvrazit-je-vsechny-kricel-organizator-demonstrace-v-reakci-na-utok-romu-v-duchcove/>

100 http://zpravy.idnes.cz/demonstrace-v-duchcove-07i-/domaci.aspx?c=A130622_123359_usti-zpravy_mav

101 <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/utocniky-z-duchcova-se-behem-napadeni-snazili-zastavit-jini-romove>

102 http://ceskapozice.lidovky.cz/duchcov-nasadil-rezim-nulove-tolerance-vuci-romum-je-to-prijatelne-1f4-/tema.aspx?c=A130821_212352_pozi-ce_135301

103 <http://www.novinky.cz/domaci/310828-na-dvacitku-radikalu-dohlizelo-v-duchcove-350-policistu.html>

104 www.denik.cz/ustecky-kraj/v-ulicich-duchcova-budou-jak-romove-tak-i-dsss-20130824.html

sdužení Konexe a proti dle jejich názoru nízkým trestům, které vynesl soud za loňské napadení manželského páru.¹⁰⁵ V září zrušila duchcovská radnice místo dlouholeté terénní sociální pracovnice Zlatuše Tomášové. Z města do konce roku odešlo i občanské sdružení Květina, které zde provozovalo nízkoprahové zařízení. Tehdejší starostka Jitka Bártová k situaci uvedla, že město má sociálních pracovníků dost a bez Tomášové a Květiny se lehce obejde. Právní zástupce města Milan Zuna odůvodnil na zasedání zastupitelstva propuštění Zlatuše Tomášové slovy: „Víte všichni, že se snažíme v celém státě snižovat zbytečnou administrativu. Čili tady bylo zrušeno místo. Vznešeně se říká pozice. Bez ohledu na to, kdo na tomto místě byl.“¹⁰⁶ Na konci září téhož roku publikoval Stanislav Křeček v Lidových novinách článek, ve kterém z titulu zástupce ombudsmanky kritizoval působení Agentury pro sociální začleňování v Duchcově mezi lety 2011 a 2012 i přes to, že oblast sociálního vyloučení nespadá do jeho agendy. Výše zmíněný článek je výsledkem jeho jednodenní návštěvy Duchcova, kam přijel jako soukromá osoba na osobní pozvání tehdejší starostky Jitky Bártové. Ombudsmanka se od vyjádření Stanislava Křečka distancovala a jeho tvrzení označila za soukromý názor, který nelze za žádných okolností spojovat s činností veřejné ochránčyně práv a její kanceláře.¹⁰⁷

V komunálních volbách 2014 si v Duchcově DSSS polepšila. V jednadvacetičlenném zastupitelstvu získala tři mandáty, co je nejvíc ze všech měst České republiky. Tehdejší starostka Jitka Bártová kandidovala za hnutí Šance pro Duchcov, které se profiluje jako pravicové a získalo pět mandátů, tedy stejně jako vítězná ČSSD.¹⁰⁸ Ta se do-

hodla na koalici s DSSS a s KSČM. Celostátní KSČM se od koalice místní organizace s DSSS distancovalo. Nejužší vedení sociální demokracie vyzvalo krajský výkonný výbor strany v Ústeckém kraji, aby místní organizaci ČSSD v Duchcově zrušil.¹⁰⁹

Situaci v Duchcově komentoval v červenci 2014 na stránkách ASZ její tehdejší ředitel Martin Šimáček. Dle něj Duchcov zdaleka netrápí zásadní problém sociálního vyloučení Romů, neboť „jde o méně početnou komunitu, která má navíc mnohem vyšší integrační potenciál, než tomu je v jiných vyloučených lokalitách...“. Situaci vyhrotilo nezvládnutí jednoho případu násilného trestného činu, kdy pachatelé pocházeli z rodiny, která byla dlouhodobě problémová. Policie měla v této věci jednat rychleji a razantněji a vysvětlit, jak s případem nakládá. Situaci se měla pokusit uklidnit i paní starostka, a ne se účastnit demonstrace svolané místními mladíky z DSSS a veřejně útočit na sociální pracovníky a místní neziskovou organizaci Květina. I proto v Duchcově zbytečně narostla nenávisť části majority vůči Romům.

Podepsala se na tom i skutečnost, že zde je velmi silná buňka DSSS v čele s místopředsedou strany Jindřichem Svobodou.¹¹⁰ Naopak pozitivně hodnotil ředitel ASZ konání místního podnikatele Stanislava Spurného, který je majitelem domů, jejichž privatizaci ASZ kritizovala: „Musím říct, že se naše obavy z nákupu domů panem Spurným nenaplnily. Spurný nájemníky podle mých informací ani hromadně nevystěhovává, ani nestanovuje vysoké nájemy. Sám nevím, co si mám myslet, ale nemám ke kritice důvod.“¹¹¹

Zdroje:

- *Situační analýza Duchcov. Demografické informační centrum, o.s., 2011, Praha*
- *Česká pozice*
- *Novinky.cz*

- *Eurozpravy.cz*
- *Romea.cz*
- *Agentura pro sociální začleňování*
- *Český statistický úřad*
- *Teplický deník*

105 Krajský soud v Ústí nad Labem uložil pěti lidem za brutální útok na manželský pár v Duchcově v roce 2013 tresty od roční podmínky do tří let vězení.

106 <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/z-duhcova-kvuli-vedeni-mesta-odchazeji-zkuseni-socialni-pracovnici>

107 <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/anna-sabatova-clanek-pana-krecka-odporuje-vsem-zasadam-ombudsmanske-prace>

108 usti.idnes.cz/dsss-v-komunalnich-volbach-2014-djq-/usti-zpravy.aspx?c=A141013_2107440_usti-zpravy_alh

109 http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/cssd-duhcovskou-bunku-nezrusilo-nevyloucilo-ani-cleny_325172.html

110 www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCIQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.socialni-zaclenovani.cz%2Fm-simacek-romove-nemaji-za-ukol-se-pripominat

111 http://ceskapozice.lidovky.cz/duhcovsky-socialni-experiment-tady-je-serifovo-f6w-/tema.aspx?c=A140724_140915_pozice-tema_kasa

